

"HELYET A TERMÉSZETNEK, TERET A JÖVŐNEK"

STRATÉGIAI TERV 2022-2026

**MAGYAR MADÁRTANI ÉS
TERMÉSZETVÉDELMI
EGYESÜLET
(MME)**

2022. május 28

I. TARTALOM

II.	Bevezetés	4
III.	Az MME jövőképe, küldetése és alapértékei.....	5
IV.	A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület természetvédelmi tevékenységének története, eredményei – Előzmények.....	7
V.	A Stratégiai terv megvalósításának területei	8
1	Természetvédelem társadalmi támogatottságának növelése – Oktatás, ismeretterjesztés	8
1.1	A természetvédelmi problémák, összefüggések bemutatása a lakosság számára	8
1.2	Az MME oktatási és képzési tevékenységének erősítése.....	9
1.3	Az MME tevékenységének és eredményeinek megismertetése a legszélesebb közönséggel, az MME márka erősítése.....	11
1.4	Tagi és támogatói bázis megtartása és jelentős mértékű növelése	12
2	Biológiai sokféleség védelme és a klímaváltozás elleni küzdelem	14
2.1	Madár- és természetvédelmi szempontok érvényesítése az agrárélelőhelyeken	15
2.2	Vizes élőhelyek védelme.....	17
2.3	Települési madár- és természetvédelem - Együttműködés az Önkormányzatokkal a madár és természetbarát települések fejlesztése érdekében.....	19
2.4	Természetalapú megoldások a klímavédelemben.....	20
2.5	Természetvédelmi szakpolitikai tevékenység nemzeti és nemzetközi szinten.....	21
2.6	Kiemelt madár, kételtű, hüllő és emlősfajok védelmi programjainak folytatása és fejlesztése.....	23
2.7	Tömeges pusztulásokat okozó tényezők kezelése.....	26
2.8	Együttműködés erősítése kulcsfontosságú érdekcsoportokkal	27
3	Tudásalapú természetvédelem.....	29
3.1	A lehető legszélesebb körű biotikai adatgyűjtés.....	29
3.2	A monitorozott élőlénycsoportok állományainak nyomon követése és az eredmények rendszeres értékelése és közzététele	32
3.3	Természetvédelmi prioritások meghatározása és rendszeres felülvizsgálata.....	34
3.4	A lakosságot bevonó közösségi tudomány (citizen science) alapú program.....	35
3.5	Biotikai adatok kezelése és védelme	37
4	Erős szervezet – hatékony természetvédelem.....	38
4.1	Szervezeti struktúra modernizálása.....	38
4.2	Okosegyesület (az MME informatikai rendszereinek fejlesztése a hatékony szervezeti működés és kommunikáció érdekében).....	39
4.3	A MME Központjának és Madárvárta hálózatának fenntartása és fejlesztése	40
4.4	Az MME külső és belső kommunikációjának fejlesztése.....	41
4.5	Utánpótlás nevelés, belső képzések fejlesztése	42
4.6	Részvétel a BirdLife International nemzetközi hálózatának fejlesztésében	43

II. BEVEZETÉS

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) céljai a közel 50 évvel ezelőtti alapítás óta alapjaiban nem változtak, azonban a kihívások, a természeti és társadalmi környezet talán még soha nem változott olyan gyorsan, mint az elmúlt fél évszázad utolsó évtizedében. Már az előző, 2016-2021 közötti, stratégiánk is megpróbált jelentős változtatásokat, válaszokat megfogalmazni. Ugyan elindítása óta csak egy öt éves ciklus telt el, de ha lehet a világ még inkább a feje tetejére állt. Az elmúlt két évünk a koronavírus világjárvány jegyében telt, felforgatva életünket és felhívva a figyelmet társadalmunk sérülékenységére és természeti környezettől való függőségünkre. Előtérbe kerültek a digitális „okos” megoldások és megváltozott a munkáról alkotott fogalmunk is. A klímaváltozás hatásai mindennapi életünkben is egyre szélesebb körűen jelentkeznek, miközben az a magas szintű nemzetközi politikai témává is vált. Sajnos a legsúlyosabb veszélyről – az élővilág folyamatos pusztulásáról – még mindig nem esik elég szó és ez a kérdés még nem része a nemzetközi politikának.

Az MME 2021-ben megválasztott Elnökségének egyik legfontosabb feladata, hogy szervezetünk stratégiájának megalkotását koordinálva megtalálja azokat az utakat, amin szervezetünknek járnia kell ahhoz, hogy céljaink eléréséhez közelebb juthassunk. Az új kihívásokra új válaszokat kell adnunk, növelnünk kell tevékenységünk hatékonyságát és hatókörét és tekintetünket az eddigiekhez képest más prioritásokra is kell irányítanunk. A stratégia előkészítésének vitája már 2020-ban megkezdődött az előző stratégia megvalósulásának értékelése és az új kihívások azonosítása során. Ezek során néhány olyan kulcsterület körvonalazódott, amelyekre a mostani stratégiánk jelentősebb változtatásokkal kell, hogy reagáljon.

A biodiverzitás és a klíma krízis összefüggései, olyan megoldásokat kívánnak, amelyekkel az élőhelyek helyreállítását úgy tudjuk elvégezni, hogy azokkal hozzájáruljunk a klímaváltozás hatásainak mérsékléséhez is. Az élőhelyek helyreállítása a következő évtized nemzetközi célkitűzéseinek középpontjába került, ezért nekünk is kiemelt figyelmet kell fordítanunk rá. A madárfajok helyzetének változása egyre inkább ráirányítja a figyelmet a mezőgazdasági területek és a vizes élőhelyek állapotára. Új fajok, fajcsoportok jelennek meg a radarunkon, amelyek veszélybe kerültek, és amelyeknél a hagyományos fajmegőrzési intézkedések kevés sikerrel kecsegtetnek, ha az élőhelyek állapotát nem tudjuk jelentősen javítani. Ezekre a területekre a jövőben az eddigieknél is nagyobb figyelmet kell fordítanunk.

A lakott területek biodiverzitása egyre fontosabb kérdés, ezért nagy ívű fellépés szükséges az Önkormányzatok partnerségben. Egyértelművé vált, hogy a társadalom lehető legszélesebb rétegeinek bevonása nélkül nem tudunk eredményt elérni, ennek érdekében a kommunikációs, oktatási és önkéntességgel foglalkozó programjainkat jelentősen fejleszteni kell, hogy minél több embert elérjünk, és ne csak abban segítsünk, hogy jobban megértsék a környezeti problémákat, hanem hogy tevékenyen részt is tudjanak venni a természetvédelmi munkában. Egyesületünk sokat fejlődött az elmúlt évtizedekben, de további szervezeti megújulásra van szükség ahhoz, hogy megfeleljünk a velünk szemben megfogalmazott elvárásoknak, így hangsúlyosan kell foglalkoznunk a szervezet, a társadalmi bázis, a tisztségviselői kör, az aktív önkéntesek és a munkatársak által alkotott emberi erőforrások fejlesztésével.

Természetesen mindezt úgy kell megtennünk, hogy az eddig elért eredményeinket megőrizzük és azokat a programjainkat, amelyek eddig is sikeresen működtek fenn tudjuk tartani.

Bukor Zoltán

Elnök

III. AZ MME JÖVŐKÉPE, KÜLDETÉSE ÉS ALAPÉRTÉKEI

JÖVŐKÉPÜNK

Az MME olyan jövőért dolgozik, amelyben a társadalom harmonikusan él együtt a természettel, a biológiai sokféleség fenntartása mellett.

KÜLDETÉSÜNK

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) az ország legnagyobb nyilvántartott tagsággal rendelkező, pártpolitikától mentes, non-profit természetvédelmi társadalmi szervezete.

Az MME/BirdLife Hungary a világ egyik legnagyobb civil természetvédelmi hálózatához saját elhatározása alapján csatlakozott, annak tagszervezeteivel folyamatosan együttműködik.

Az MME a madarak és más prioritásként tekintett állatcsoportok megismertetésén, megszerettetésén keresztül kívánja elérni célkitűzéseit.

Az MME minden olyan természetes személlyel és szervezettel kész együttműködni, aki, illetve amely a céljait elfogadja, vele azonos értékrendet képvisel.

Az MME arra törekszik, hogy a szomszédos országok hasonló szervezeteivel együttműködve járuljon hozzá a Kárpát-medence természeti értékeinek megőrzéséhez.

ÉRTÉKEINK

- **Elkötelezettség**
Egyesületünk céljaiért minden körülmények között feltétel nélkül kiállunk és közösen dolgozunk azok megvalósításán.
- **Szakmaiság**
Tevékenységünket tudományos alapon és magas szinten kívánjuk megvalósítani. Minden tevékenységünk alapfeltétele a szakmai megalapozottság.
- **Hitelesség**
Az MME szakmai álláspontjának megfelelően alakítja gyakorlati tevékenységét, követve az alapvetet, hogy amit másoktól elvárunk, azt először magunk tartjuk be.
- **Önkéntesség**
Az MME támogatja az önkéntességet és a szervezet céljainak elérése érdekében bevonja az ilyen tevékenységet végzőket céljai megvalósításába.
- **Társadalmi támogatottság**
Arra törekszünk, hogy céljainkat a társadalom legszélesebb rétegeivel egyetértésben valósítsuk meg.
- **Országos lefedettség**
Tevékenységünket az egész országban végezzük szerteágazó hálózatunk: helyi csoportjaink, szakosztályaink, programjaink és önkénteseink segítségével.
- **Együttműködési készség**
Céljaink elérése érdekében együttműködünk az érintett állami szervekkel, az állami és civil természetvédelemi szervezetekkel, a gazdálkodókkal, a döntéshozókkal és segítjük a munkájukat.

IV. A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET TERMÉSZETVÉDELMI TEVÉKENYSÉGÉNEK TÖRTÉNETE, EREDMÉNYEI – ELŐZMÉNYEK

Az MME 1974. január 6-án alakult. A kétszáz alapítóval szemben mára több ezer tagja és Magyarország egész területére kiterjedő, helyi csoportokból álló hálózata van, illetve szakosztályai az egyes szakterületeken szintén az egész országot lefedő tevékenységet végeznek. Közel 50 éves működése során a szervezet számos madár- és természetvédelmi programot kezdeményezett, illetve valósított meg.

Megalakítása óta természetvédelmi tevékenysége alapvetően négy fő területen valósul meg. Ezek:

- ✓ a madár- és más állatfajok jogszabályi és gyakorlati védelme,
- ✓ a madárvédelmi szempontból jelentős élőhelyek és területek védelme,
- ✓ a madárfajok állományváltozásának monitorozása és az ezzel összefüggő kutatások végzése,
- ✓ a természetvédelmet befolyásoló érdekcsoportokkal való együttműködés, valamint környezeti nevelés.

Az MME jelentős eredményeket ért el az elmúlt több mint négy évtized alatt a veszélyeztetett madárfajok megőrzése terén. Természetvédelmi tevékenysége a kedvező élőhelyi változásokkal együtt számos veszélyeztetett madárfaj jelentős állománynövekedéséhez vezetett, néhányat pedig megmentett a magyarországi kipusztulástól.

Jelentősen hozzájárult a gyepterületek, vizes élőhelyek, erdők, mezőgazdasági és lakott területek madárvilágának megőrzéséhez. Kiemelt szerepet játszott a hazai és az EU-s jogszabályok, illetve a Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozó védett területek kijelölésében, gyakorlati védelmében, madárvilágának monitorozásában.

Az egyes madárfajok állomány nagyságát, azok változásait nyomon követő monitoringtevékenysége Magyarország egész területére kiterjed. Megfigyelő és madárgyűrzési programjain évente több ezer önkéntes vesz részt. Az 1990-es évek eleje óta működtetett Monitoring Központ országos szinten egyedülálló, folyamatosan frissülő adatbázissal rendelkezik Magyarország madárvilágáról, annak változásairól. Néhány éve megkezdődött a hazánkban élő kétéltű- és hüllőfajok elterjedésének térképezése is. Legújabbán pedig a hazai szitakötőfajok feltérképezésére vonatkozó programot indított. A védelmi célkitűzéseket az egyesület saját kutatásai alapozzák meg.

Természetvédelmi szakpolitikai tevékenysége a jogalkotáson, a jogalkalmazás elősegítésén keresztül meghatározó volt Magyarország természeti állapota romlásának lassításában, egyes fajok esetében a korábbi kedvezőtlen folyamatok megfordításában, illetve a különböző érdekcsoportok természetvédelmi tudatosságának növelésében.

A természetvédelmi stratégiájában, illetve annak megvalósítása során kiemelten kezelte az ifjúság természetvédelmi szemléletének alakítását és a lakosság érdeklődésének felkeltését. Az elmúlt közel 50 év során több mint félmillió gyermek és felnőtt ment el madárgyűrző és természetvédelmi táboraiba, vett részt ilyen jellegű programjain.

Saját kiadású könyveivel, ismeretterjesztő kiadványaival eredményesen járult hozzá a természetvédelmi célkitűzések megismertetéséhez és saját eredményeinek népszerűsítéséhez.

Az MME, a BirdLife International magyarországi partnerszervezete természetvédelmi tevékenységét a Madárvédők Világszervezetének nemzetközileg elfogadott céljaival, stratégiájával és elveivel összhangban maga határozza meg, illetve széles körű együttműködésben valósítja meg.

V. A STRATÉGIAI TERV MEGVALÓSÍTÁSÁNAK TERÜLETEI

1 Természetvédelem társadalmi támogatottságának növelése – Oktatás, ismeretterjesztés

A biodiverzitás krízise és a klímaváltozás az emberiség jövőjét is alapvetően befolyásolja, akár olyan egyszerű folyamatokon keresztül is, mint a beporzó rovarok ijesztő mértékű csökkenése miatti termésmennyiség-csökkenés, ezért a vadon élő fajok és természetes szabályzó folyamatok védelme közös társadalmi érdek is. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a társadalom minél nagyobb mértékben legyen elkötelezett a természeti értékek megőrzése iránt. Ennek érdekében a következő időszakban ezen a területen jelentősen fejlesztenünk kell a tevékenységeinket.

1.1 A természetvédelmi problémák, összefüggések bemutatása a lakosság számára

<p>Háttér: A természetvédelmi és környezetvédelmi fogalmak egyre jobban beépülnek a köztudatba és a mindennapokba, ám sokszor hibásan értelmezik azokat, összefüggéseit nem látják az emberek. A természetvédelem sokak által összerosódik az állatvédelemmel, és sokak szerint egyet jelent a madármentéssel. Erősödnek az eltérő társadalmi érdekek az élőhelyekkel, élőlényekkel kapcsolatban, ami természetvédelmi helyzetük romlásához vezet. A lakosság napjainkra már felismeri a problémákat és az egyéni cselekvés igénye is megvan, de iránymutatás szükséges a megfelelő tevékenység kivitelezéséhez.</p>	
<p>Hosszútávú cél: Széleskörű ismeretterjesztő tevékenység a biológiai sokféleség, a természetvédelmi problémák és összefüggések bemutatására a lakosság számára. Egyéni cselekvések ösztönzése.</p>	
<p>Mérhető eredmények:</p> <p>Az MME sajtómegjelenéseinek, honlaphíreinek száma.</p> <p>Évente megvalósított kommunikációs kampányok száma.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> Folyamatosan készítünk olyan híryananyagokat, amelyek az adott problémák összefüggéseit mutatják be. Célzott kommunikációs kampányokat indítunk kiemelt természetvédelmi üzenetekre építve. Kiemelt természetvédelmi üzeneteket bemutató nemzetközi kommunikációs kampányokhoz kapcsolódunk.

1.2 Az MME oktatási és képzési tevékenységének erősítése

<p>Háttér: Az emberek igénye megnövekedett az információk befogadására, ezért indítottuk el képzéseinket, workshopjainkat. A 2020-2021-ben előállt COVID helyzet az oktatási programjainkra erőteljesen rányomta a bélyegét, hiszen a személyes jelenléteket korlátozták, az offline teret leszűkítették, az online teret bővítették. Amennyiben a körülmények engedik közösségi programjainkat, rendezvényeinket személyes részvétellel fogjuk megtartani.</p>	
<p>Hosszútávú cél: A társadalom képes legyen tevékenységében, döntéseiben alkalmazni, érvényesíteni a természet védelmét szolgáló szemléletet és ismeretanyagot.</p>	
<p>Alcél:</p> <p>Kommunikációs felületek bővítése</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Platformok száma, elért emberek száma</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Új felületeket vonunk be a kommunikációnkba Pl.: mobiltelefonos alkalmazások, e-learning platformok
<p>Alcél:</p> <p>„A madárbarát Magyarországért!” szlogen alatt futó programok elemeit, az ezekben résztvevők számát és körét növeljük.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>A Madárbarát kert program regisztrált tagjainak száma.</p> <p>Képzéseken résztvevők száma</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Napi madárvédelem/Madárbarát kert programot új elemekkel egészítjük ki. • Kezdő madarász és Madárbarát kert képzés e-learning anyagának kidolgozása, megvalósítása • Képzéseinket a helyi csoportok, szakosztályok, tagozatok szintjén kommunikációval, eszközkészlettel támogatjuk.
<p>Alcél:</p> <p>A madarász közösségi programok számának növelése és minőségének javítása. A lehető legnagyobb országos lefedettség elérése és az így megszólított emberek regisztrálása, egyesülethez „kötése”.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Megfontoltan kezeljük az MME madarász közösségi programokat szervezők számára központilag biztosított szóró- és bemutatóanyagok mennyiségét. Biztosítjuk ezek folyamatos utánpótlását, de törekszünk a papír alapú kommunikáció helyett az elektronikus úton való információk közlésére.

<p>Mérhető eredmények:</p> <p>Új programelemek száma.</p> <p>Helyi csoport szintű aktivitás alakulása.</p> <p>Országos lefedettség alakulása.</p> <p>Résztvevők száma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Élményt nyújtó, de ismeretanyagot bővítő játékokat dolgozunk ki. • A helyi csoportok és szakosztályok bevonásával, újabb elemekkel bővítjük a programkínálatot. • Hangsúlyt fektetünk olyan témák kidolgozására, melyek keretében egy-egy addig kevésbé ismert, madár- és/vagy élőlénycsoport társadalmi ismertsége és elfogadottsága javul (Év madara, kételtűje/hüllője program). • A közösségi eseményeket eszközként használjuk az MME különböző szakmai programjainak is részévé tesszük.
<p>Alcél:</p> <p>A Madarász ovi és Madarász sulis programban résztvevő gyerekek és pedagógusok minél nagyobb arányban váljanak egyben az Egyesület tevékeny tagjává.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>A Madarász ovi és Madarász sulis programban résztvevő intézmények, csoportok és gyerekek száma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oktatási koordinátor alkalmazása. • A minőségbiztosítás érdekében kidolgozott és egységesített Madarász Ovi és Madarász Sulis program előadás anyagát eljuttatjuk a helyi csoportokhoz. • Országosan bővítjük oktatási tevékenységeinket igénybe vevő intézmények, csoportok és gyerekek, valamint a foglalkozások számát. • Kiemelten kezeljük az állami környezeti nevelési kezdeményezésekkel, hálózatokkal (Zöld óvoda, Ökoiskola, Erdei óvoda, Erdei iskola, Kulturális Központok, Agórák stb.) történő együttműködést. • Lehetőséget biztosítunk óvodáknak, iskoláknak, osztályoknak és szakköröknek az MME-hez való kapcsolódásra és folyamatosan ellátjuk őket oktatási segédanyagokkal és információval. • Továbbra is részt veszünk a Madarak és Fák Napja országos vetélkedő megvalósításában, amennyiben a járványhelyzet engedi a személyes jelenléttel történő megvalósítást.

1.3 Az MME tevékenységének és eredményeinek megismertetése a legszélesebb közönséggel, az MME márka erősítése

<p>Háttér: Céljaink eléréséhez fokoznunk kell az Egyesület társadalmi támogatottságát, amihez a legjobb eszköz a kommunikációs csatornák széleskörű alkalmazása. Az eddigi eredményeinkre építve még céltudatosabb és hatékonyabb kommunikációt kell megvalósítanunk országos szinten.</p>	
<p>Hosszútávú cél: Társadalmi támogatottságunk jelentős mértékű növelése.</p>	
<p>Alcél:</p> <p>Az MME internetes kommunikációjának fejlesztése.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Az MME honlapját látogatók száma, hírlevéllel elért személyek, szervezetek száma. közösségi média szolgáltatásain keresztül elért személyek száma.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Régi kommunikációs felületeinket (www.mme.hu) a kor igényeihez igazítjuk, felhasználóbarát és rezponzív fejlesztéssel. • Az MME honlapján és közösségi média felületein folyamatos figyelemfelkeltő tartalmakat jelenítünk meg a rendezvényeinkről, tevékenységeinkről, a természet- és madárvédelemről. • Az MME hírlevélbázisának növelése.
<p>Alcél:</p> <p>Az MME megjelenésének növelése a nyomtatott és elektronikus médiában.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Az MME sajtómegjelenései</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Partneri kapcsolatot tartunk fenn a médiával és médiaszereplőkkel az MME tevékenységének hatékonyabb bemutatása érdekében. • Folyamatosan mérjük a sajtótevékenységünk hatékonyságát és az eredmények alapján újra hangoljuk a tevékenységünket.
<p>Alcél:</p> <p>Az MME saját kiadású nyomtatott megjelenéseinek fejlesztése.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Megjelenések száma.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan megjelentetjük a Madártávlat magazint.
<p>Alcél:</p>	<p>Tevékenységek:</p>

<p>Az MME márka ismertségének növelése.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Az MME márkát ismerők száma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MME 50 programsorozat előkészítése és megvalósítása • Az MME Arculati kézikönyvének használatát általánossá tesszük a munkatársak, a helyi csoportok és a szakosztályok mindennapi tevékenységében. • Az MME márka ismertségének növelését minden tevékenységünk, projektünk tervezésénél és kivitelezésénél kiemelt szempontként kezeljük. • Biztosítjuk az alkalmazottak és az önkéntesek részére a megfelelő eszközöket az MME márka erősítéséhez.
---	--

1.4 Tagi és támogatói bázis megtartása és jelentős mértékű növelése

<p>Háttér: A társadalmi bázis egyesületünk működésének alapját jelenti, e mellett céljaink eléréséhez is elengedhetetlenül szükséges, hogy minél többen támogassák ezek megvalósítását, így érdekérvényesítő képességünk és önkéntes bázisunk is jelentősen erősödhet. E mellett az MME szabad felhasználású forrásainak gyarapítására a legnagyobb lehetőséget a magánszemélyek és intézmények támogatásának jelentős növelése jelenti. Ezért egyaránt alapvető fontosságú az egyesület tagságának és adományozói bázisának növelése is.</p>	
<p>Hosszútávú cél: Az egyéni és intézményi támogatások az MME természetvédelmi tevékenységében – kiszámítható és stabil forrásként – tovább növekedjenek, ezáltal még több természetvédelmi projektet valósíthatunk meg.</p>	
<p>Alcél:</p> <p>Az MME társadalmi bázisára építve a magánszemélyektől érkező támogatásokat a természetvédelmi tevékenység meghatározó finanszírozójává fejleszteni.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Az MME tagjainak száma</p> <p>Az MME rendszeres támogatóinak száma</p> <p>Az éves adománybevétel mértéke</p> <p>Az éves 1%-os bevétel mértéke</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tovább fejlesztjük az adománygyűjtő levélkampányokat. • Az adománygyűjtés során egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk a költséghatékony internetes lehetőségekre. • Magánszemélyek és cégek részvételével országos partneri hálózatot építünk a jelvénykampányra építve. • Kellő érzékenységgel népszerűsítjük az örökagyást, mint adományozási lehetőséget. • Az adó 1% felajánlásra folyamatosan kampányokat tervezünk és valósítunk meg. • Adományok átlátható felhasználását biztosítjuk, adományozók számára a visszacsatolást erősítjük. • Új adományszerzési formákat vezetünk be.

<p>Az örökhatóságok száma</p> <p>Az adománygyűjtésben együttműködő partnerek és önkéntesek száma és a jelvényekkel és hasonló eszközökkel gyűjtött adomány összege</p>	
<p>Alcél:</p> <p>Céges együttműködések kialakítása</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Az együttműködésben résztvevő cégek száma, befolyt támogatásuk mértéke</p> <p>A kiépített tartós partneri kapcsolatok száma</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kidolgozzuk az MME céges partnerségi rendszerét egyértelmű támogatási lehetőségeket és visszajelzést biztosítva a prioritásainknak megfelelő szakmai programokra alapozva. • Kialakítjuk a céges együttműködések kezelésének szervezeti kereteit. • Célzott tartós (legalább 1-3 éves) partnerséget építünk ki cégekkel, amelyeknél nem csak a támogatás elnyerése, hanem a szélesebb körű együttműködés a cél.

2 Biológiai sokféleség védelme és a klímaváltozás elleni küzdelem

1. Kiemelt természeti értékeink védelme

Az MME természetvédelmi tevékenységének, illetve programjainak középpontjában hagyományosan a Magyarországon vadon előforduló madárfajok, továbbá a kétéltű- és hüllőfajok és a védett emlősfajok állnak. Célunk, hogy hazánk páratlanul gazdag madárvilágát, valamint a kiemelten kezelt további élőlénycsoportok fajgazdagságát és állomány nagyságát hosszú távon megőrizzük. A kiemelkedő természeti értéket képviselő fokozottan védett, emblematikus fajok mellett a következő időszakban nagyobb figyelmet kívánunk fordítani az általánosan elterjedt, ám vesztesen fogyatkozó állományú védett fajok, illetve a gazdasági szempontból releváns (pl. vadászható, illetve konfliktusos) fajok védelmére, különös tekintettel az agrárterületek, a vizes élőhelyek, valamint a települések madárfajainak megőrzésére.

Fajmegőrzési programjaink megvalósítása során feltárjuk azokat a jelentős veszélyeztető tényezőket, amelyek a védett fajok nagymértékű, közvetlen vagy közvetett pusztulását okozzák, és közreműködünk ezek elhárításában.

Fajmegőrzési programjaink tervezésekor és kidolgozásakor megkülönböztetünk

- természetvédelmi helyzetük miatt kiemelt védelmet érdemlő, illetve speciális intézkedéseket igénylő fajokat (globálisan, európai, illetve hazai szinten veszélyeztetett vagy kedvezőtlen helyzetű fajok),
- természetvédelmi-stratégiai szempontból kiemelt fajokat (kulcsfajok, esernyőfajok, indikátorfajok), és
- természetvédelmi kommunikációs szempontból kiemelt fajokat (zászlóshajófajok, társadalmi-gazdasági problémák fókuszában álló fajok, közkedvelt fajok).

A fenti csoportokba sorolt fajok – bár jelentős átfedések lehetnek közöttük – különböző típusú fajmegőrzési, illetve élőhelyvédelmi intézkedéseket igényelnek.

2. Élőhelyek és területek védelme

Egyes fajok állománya sikeresen stabilizálható, illetve gyarapítható célzott fajmegőrzési intézkedésekkel, ám az élőhelyek és a táplálékbázisok védelme, illetve helyreállítása ezekben az esetekben is kulcsfontosságú. Kiemelten kezeljük ezért a prioritásként megjelölt madár- és más állatfajok élőhelyeinek megóvását, beleértve a fajok teljes szaporodási ciklusában, táplálkozáskor, pihenéskor, teleléskor használt területeket, gyülekezőhelyeket, illetve lehetőségeinkhez mérten e fajok vonulási útvonalait is. A legtöbb faj esetében azonban hosszú távú megőrzés kizárólag a táplálkozó-, szaporodó- és pihenőhelyek védelmén keresztül szavatolható. A területi védelem szakmai és jogi alapját elsődlegesen a hazai védett természeti területek (országos és helyi jelentőségű), illetve Natura 2000 területek jelentik, ezért az MME élőhely és területvédelmi tevékenysége ezekre fókuszál. Tágabb értelemben hazánk biológiai sokféleségének megőrzését, az ember és a természet harmonikusabb együttélését nem lehet csak a védett természeti területeken megvalósítani. Ezért foglalkozunk tágabb környezetünkkel: a települések madárélőhelyeinek és madárvilágának védelmével, valamint a mezőgazdasági területeken, erdőkben és vizes élőhelyeken zajló gazdálkodás és egyéb területhasználatok természetvédelmi vonatkozásaival.

3. Természetkímélő gazdálkodás és területhasználat a természetért és az emberekért

A mező- és erdőgazdálkodás, a vizes élőhelyeken zajló haszonvételek, a különböző infrastruktúra-fejlesztések, a turizmus és más területhasználati formák alapvetően határozzák meg a természeti területek

terhelését, védelmi helyzetét és lehetőségeit. A táj- és természeti értékek fennmaradását biztosító mezőgazdálkodás szakmai megalapozása, népszerűsítése, az ezzel kapcsolatos tájékoztató, képzési és szakpolitikai tevékenység évtizede az MME központi tevékenységeinek része. Céljaink elérése érdekében együttműködünk az agrárium állami és civil szereplőivel: a lakossággal, a földhasználók és gazdálkodók különböző csoportjaival, az önkormányzatokkal, más társadalmi szervezetekkel, tudományos kutatóhelyekkel, illetve a kormányzati szervekkel.

4. Klímaváltozás okainak és hatásainak mérséklése a természetes élőhelyek vonatkozásában

Az MME természetvédelmi szervezetként a klímaváltozás okaival és hatásaival, illetve a lehetséges beavatkozásokkal az ökológiai rendszerek szempontjából foglalkozik. Egyértelművé kell tenni ugyanakkor, hogy az ökológiai válságot és a klímaváltozást nem lehet elkülönítetten értelmezni – mivel ezek ugyanazon probléma tünetei és egymással szoros összefüggésben vannak. Globális szinten szakmai konszenzus van a tekintetben, hogy a klímaváltozás alapvetően emberi tevékenység következménye, nem elkerülhető, és hatása egyre erősebben jelentkezik. A természetes, élő rendszerek megóvása és helyreállítása fékezheti a klímaváltozás kibontakozását, mérsékli hatásait és segíti az alkalmazkodást. Valamennyi élőhely- és területvédelmi programunk és célkitűzésünk esetében erősíteniünk és kommunikálnunk kell ezt a szempontot

2.1 Madár- és természetvédelmi szempontok érvényesítése az agrárélőhelyeken

<p>Háttér</p> <p>Hazánk területének mintegy 56%-án mezőgazdasági művelés zajlik. Világszerte a mezőgazdálkodással érintett területek biológiai sokféleségét veszítjük el a legveszesebb ütemben, ezért az agrárélőhelyek és azok madárvilágának védelme az MME élőhely- és területvédelmi tevékenységének középpontjában áll. A mezőgazdasági területek között biodiverzitás-védelmi szempontból kiemelkedő jelentőségűek a gyepterületek, az extenzív szántók, valamint az agrárterületek zöld infrastruktúráját jelentő természetes élőhelyfoltok, élőhelysávok. A szántóföldi művelésre alkalmatlan, gyenge minőségű, belvíz- vagy aszályérzékeny területek művelésben tartása fölösleges környezetterheléssel jár, ugyanakkor ezek a területek jelentik a legfőbb tartalékot ahhoz, hogy a természetet helyre lehessen állítani agrárterületeinken. Az Európai Unió biodiverzitás 2030 stratégiájában rendkívül hangsúlyos célkitűzés a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatokra való áttérés, amelynek keretében 2030-ig a művelt területek legalább 10%-án helyre kell állítani a magas biodiverzitású tájleleteket, a szántóföldi madárfajok és ízeltlábúak – így különösen a beporzók – védelmében 50%-kal kell csökkenteni a kémiai növényvédőszer használatát és kockázatát, továbbá a területek 25%-át ökológiai gazdálkodás alá kell vonni.</p>	
<p>Célkitűzés</p> <p>Az agrárterületek természeti sokféleségének megőrzése, illetve helyreállítása a gazdálkodókkal és az agrárközigazgatás szereplőivel való együttműködésben. A természetkímélő, „madárbarát” mezőgazdálkodás indokoltságának, céljainak és eszközrendszerének népszerűsítése és közvetítése valamennyi érintett felé.</p>	
<p>Alcél:</p> <p>A gyepterületeket mai kiterjedésükben és még meglévő fajgazdagságukban kell megőrizni, illetve hosszú távú fennmaradásuk érdekében biztosítani kell azokat a külterjes gazdálkodási módokat – legeltetés, kaszálás –, amelyek ezen élőhelyek állapotát a mai napig fenntartották.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Elkészített gyepteratégia a hazai Natura 2000 gyepterületekre: 1 db 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A Natura 2000 besorolású mezőgazdasági területek védelmének megerősítése érdekében részt veszünk a hazai gyepteratégia kialakításában.

<p>Alcél: A természeti sokféleség fogyatkozásának megállításához meg kell őrizni, illetve helyre kell állítani az agrárterületek zöld infrastruktúráját: a fasorok, mezsgyék, csatornák, árkok, cserjesávok, tanyahelyek továbbá a belvizes foltok és egyéb időszakos vizes élőhelyek hálózatát.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legjobb gyakorlatok összefoglalása (publikációk, tanulmányok): 2 db - Témához kapcsolódó beadott LIFE projektek száma: 1 db 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meghatározzuk a természetkímélő, extenzív szántóföldi gazdálkodás legjobb gyakorlatait. - Projektekkel dolgozunk ki és valósítunk meg a mezőgazdasági területekhez kötődő madárfajok, a természet- és klímabarát területhasználat, valamint a zöld infrastruktúra megóvása és helyreállítása témakörében. Keressük a részvétel lehetőségét hasonló tárgyú projektekben.
<p>Alcél: A szántóföldi művelésre alkalmatlan területeken meg kell szüntetni az erőltetett művelést, és át kell alakítani ezeket természetes gyepekké, bevonni a vízvisszatartási rendszerbe vagy az arra alkalmas területeken az erdősítés folyamatába.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Módszertan a szántóművelésre alkalmatlan területek azonosítására és legmegfelelőbb alternatív hasznosítási lehetőségek meghatározására - Témához kapcsolódó beadott LIFE projektek száma: 1 db 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kidolgozzuk a szántóművelésre alkalmatlan, ugyanakkor szántóföldi művelésben tartott területek azonosításának módszertanát, illetve alternatív földhasználati lehetőségeket dolgozunk ki e területek hasznosítására. - Együttműködünk a természetkímélő gazdálkodásban érintett ágazatok – agrárium, vadgazdálkodás, méhészet érdekképviseleti szervezeteivel, törekszünk a közös üzenetek megfogalmazására, közös projektfejlesztésekre.
<p>Alcél: Meg kell állítani a mezőgazdasági területek mennyiségi csökkenését és minőségromlását. Fel kell lépni a mezőgazdasági területek fogyatkozását okozó zöldmezős beruházások térhódírása ellen.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktív együttműködések gazdálkodókkal, szaktanácsadókkal, falugazdászokkal és területi ellenőrökkel - Együttműködések növényvédelem, élelmiszerbiztonság és tudatos élelmiszer-fogyasztás témakörökben dolgozó szervezetekkel. 	<p>Tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tartós és egyre szélesebb körű együttműködést valósítunk meg a földhasználókkal, földtulajdonosokkal, szakmai tanácsadást nyújtunk számukra a természetkímélő legjobb gyakorlat alkalmazásával kapcsolatban. - Együttműködések révén bővítjük szakmai kompetenciáinkat a növényvédelem, az élelmiszerbiztonság, a fenntartható élelmiszer-termelés és a tudatos fogyasztás területein.

<p>Alcél: Természetkímélő (madárbarát) gazdálkodás céljainak képviselete a szakpolitikai tevékenység során, és a társadalmi támogatottság növelése</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Elért gazdálkodók száma: 2000 fő – Ismeretterjesztésen, képzésben részt vett gazdálkodók, szaktanácsadók, természetvédelmi őrök száma: 300 fő – Kommunikációs és konfliktuskezelési képzésen részt vett természetvédelmi szakemberek száma: 90 fő – Madárbarát gazdálkodó koncepció és megvalósítási terv: 1 db – Vidékfejlesztési Program Monitoring Bizottsági tagság: 1 db 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A támogatási rendszereket, a jogszabályi háttérrel és a jogalkotási folyamatokat figyelemmel kísérik, segítik a szabályozás összekapcsolását a földhasználati gyakorlattal a fenntartható, természetkímélő használat érdekében. – Ismeretterjesztő és képzési programokat dolgoznak ki, valamint valósítunk meg a természetkímélő gazdálkodás legjobb gyakorlatainak elterjesztése érdekében. – Kidolgozzuk, és kísérleti jelleggel bevezetjük a madárbarát gazdálkodó védjegyet.
---	--

2.2 Vizes élőhelyek védelme

<p>Háttér Magyarországon az elmúlt másfél évszázad alatt a vizes élőhelyek száma, illetve kiterjedése drasztikusan csökkent. Maradványaik – a kiemelkedő természeti értéket jelentő állóvizek, állandó és időszakos vízborítású, mesterséges vagy természetközeli kialakulású tavak – a vízhez kötődő élővilág, ezen belül a fészkelő és vonuló vízi- és partimadár-fajok, a hullók és kételtűek valamint a vízi gerinctelenek (pl. szitakötők) számára meghatározó jelentőségűek. Megőrzésük, illetve helyreállításuk kiemelt fontosságú feladat. Az Európai Unió Biodiverzitás 2030 stratégiájában az édesvízi ökoszisztémák helyreállítása külön célkitűzésként szerepel, tekintettel a vizes élőhelyek természeti sokféleségére, valamint a klímaváltozás hatásainak mérséklésében betöltött szerepére.</p>	
<p>Célkitűzés Az MME számára a vizes élőhelyek védelmén és helyreállításán belül prioritást jelent az extenzív halastavak, mint másodlagos vizes élőhelyek megóvása, valamint a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó időszakos vizes élőhelyek, rendszeresen belvizesedő területek, egykori folyóágak védelme. Hasonlóképpen cél a természetkímélő mezőgazdálkodás célrendszerén belül a hazai felszíni és talajvízkészletekkel felelősen és takarékosan bánó, vízmegtartó gazdálkodás, és kapcsolódó vizes élőhely helyreállítás. Aggodalommal figyeljük az öntözéses gazdálkodás nagyszabású fejlesztését célzó programokat és kapcsolódó szabályozást és igyekszünk életképes alternatívákat kidolgozni és népszerűsíteni. A folyóvízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása tekintetében civil együttműködésekben veszünk részt.</p>	
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Meg kell határozni, illetve felül kell vizsgálni a madárvilág, illetve a kételtűek és hullók szempontjából kiemelt jelentőségű vizes élőhelyek körét és ezek állapotát, külön figyelemmel az emberi tevékenység által kiemelten érintett területekre, illetve a klímaváltozás hatásaira legérzékenyebb élőhely-típusokra és területekre. <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Természetkímélő halastavi gazdálkodással kapcsolatos szakmai-népszerűsítő anyag fejlesztése: 1 db 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szakmai anyagokat készítünk a mezőgazdasági területek vízhez kötődő mikro-élőhelyeinek megőrzésével és helyreállítási lehetőségével kapcsolatban. – Komplex élőhelyvédelmi és élőhely-rekonstrukciós projekteket fejlesztünk az időszakos és állandó vizes élőhelyekhez kötődő, fogyatkozó állományú madárfajok védelme érdekében.

<ul style="list-style-type: none"> – Öntözéssel gazdálkodás természetvédelmi kockázataival és alternatív lehetőségeivel kapcsolatos állásfoglalás: 1 db. – Vizes élőhelyek védelmével, helyreállításával kapcsolatos projekt fejlesztése vagy ilyenben való partneri részvétel: 2 db – Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) Monitoring Bizottság tagság: 1 db 	
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Megfelelő vízkormányzással meg kell őrizni, illetve helyre kell állítani a mezőgazdasági területeken vagy azok szomszédságában található állandó, vagy időszakos víztesteket: árkokat, csatornákat, belvizes területeket, szikes tavakat. <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vízügyi ágazattal való együttműködésben készülő szakmai anyag, szakmapolitikai javaslat vagy projektterv 1 db 	<p>Tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szakmai együttműködésekben veszünk részt a vízügyi ágazat szereplőivel, nyitottan a közös kezdeményezésekre, projektek fejlesztésére.
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Meg kell állítani a halastavi gazdálkodás terén várható intenzifikációt. Ennek alternatívájaként erősíteni és népszerűsíteni kell a természetes élőhelyeket teremtő és megőrző, extenzív, természetkímélő halastavi gazdálkodást. <p>Mérhető eredmények</p> <ul style="list-style-type: none"> – Természetkímélő halastavi gazdálkodással kapcsolatos szakmai-népszerűsítő anyag fejlesztése: 1 db 	<p>Tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kidolgozzuk az extenzív, természetkímélő halastavi gazdálkodás támogatási rendszerbe illeszthető elképzelését és a kapcsolódó kommunikációt
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fel kell lépni a természetes vizeket, azok madarait, élővilágát veszélyeztető, illetve a vízkészleteket fenntarthatatlan módon használó gazdálkodási gyakorlatok és egyéb beavatkozások ellen. <p>Mérhető eredmények</p> <ul style="list-style-type: none"> – MAHOP Monitoring Bizottság tagság: 1 db 	<p>Tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szakpolitikai és tájékoztató anyagokat fejlesztünk az öntözéssel gazdálkodás terjedésével járó természetvédelmi kockázatokkal, a vízmegtartó gazdálkodás célkitűzéseivel kapcsolatban. – Részt veszünk a vízhez kötődő rovarfajok védelmét célzó együttműködésekben, projektekben – különös tekintettel a szitakötők felmérésére, illetve a csípőszúnyogok gyérítésével kapcsolatos szakmai és szakpolitikai tevékenységekre. – Részt veszünk a folyók és ártéri területek védelmével, helyreállításával kapcsolatos civil együttműködésekben, projektekben.

2.3 Települési madár- és természetvédelem - Együttműködés az Önkormányzatokkal a madár és természetbarát települések fejlesztése érdekében

<p>Háttér</p> <p>Az Európai Bizottság Biodiverzitás 2030 Stratégiájában a városi és városkörnyéki területek zöldebbé tétele külön célkitűzésként szerepel. A Stratégia hangsúlyozza, hogy a városi zöld területek számos kulcsfontosságú ökológiai szolgáltatást biztosítanak a levegő tisztításától a csapadékvíz megkötésén és szűrésén át a klímaszabályozásig, emellett természetes élőhelyeket is kínálnak. Budapest az egy főre jutó zöld terület tekintetében elmarad számos európai nagyvárostól, ugyanakkor páratlanul gazdag értékes, védett természeti területekben. Az MME legnagyobb létszámú helyi csoportja, a Budapesti Helyi Csoport évtizedek óta jelentős erőfeszítéseket tesz a főváros védett természeti értékeinek feltárásáért és megóvásáért – nagyszámú önkéntes közreműködésével.</p>	
<p>Célkitűzés</p> <p>A Madárbarát Kert az MME egyik legfontosabb lakossági programja, amelynek települési szinten való kiterjesztése nagy lehetőségeket rejt a társadalmi bázis további építése, a természetvédelmi célok népszerűsítése és megvalósítása tekintetében. A települési önkormányzatokkal való együttműködésben el kell indítani az MME Madárbarát Település programját, amelynek keretében a szűken vett madárvédelmi célok mellett hangsúlyosan meg kell jeleníteni a települési zöld felületek és vizes élőhelyek: a zöld és kék infrastruktúra megőrzését, természetkímélő kezelését és bemutatását, illetve a települési biodiverzitás-védelmi stratégiák kidolgozását.</p>	
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A Madárbarát Kert Program adaptálásával és kiterjesztésével ki kell dolgozni, és mintaprogram jelleggel el kell indítani a Madárbarát Település Programot <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Madárbarát Település koncepció: 1 db – Madárbarát Település címet elnyert települések: 5 db 	<p>Tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> – Elkészítjük a Madárbarát Település koncepciót – Elindítjuk a Madárbarát Település programot legalább 5 településen
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – MME Helyi Csoportok és települési önkormányzatok közötti együttműködések kialakítása, ápolása <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktív együttműködések települési önkormányzatokkal - 5 db – Együttműködések helyi civil szervezetekkel – 2 db 	<p>Tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az MME Helyi Csoportjainak munkája nyomán együttműködések kezdeményezünk, települési önkormányzatokkal, valamint a települési természet- és környezetvédelmi témákban dolgozó civil szervezetekkel és programokkal.
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Együttműködés a Fővárosi, illetve nagyobb városok önkormányzatával a városi és városkörnyéki zöld területek, a városi madár és élővilág védelme érdekében. <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fővárosi védett és védelemre érdemes területekkel kapcsolatos átfogó anyag elkészítése 1 db 	<p>Tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> – Elkészítünk egy átfogó koncepciót a Fővárosi védett, illetve védelemre érdemes területekkel kapcsolatban.
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fővárosi Önkormányzattal közös projektek fejlesztése a városi zöldfelületek 	<p>Tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kibővítjük az MME Fővárosi természetvédelmi aktivitását,

<p>ökoszisztéma-szolgáltatásainak megőrzése és megerősítése érdekében.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fővárosi Önkormányzattal közös projektfejlesztés: 1 db – Természetvédelmi oktató-bemutató központ kialakítása a Fővárossal való együttműködésben: 1 db 	<p>együttműködünk a Fővárosi Önkormányzat természetvédelemért felelős csoportjaival illetve civil szervezetekkel</p> <ul style="list-style-type: none"> – Projektok fejlesztése és megvalósítása kifejezetten városi/fővárosi természetvédelem témakörben – Létrehozunk egy fővárosi természetvédelmi oktató-bemutató központot a Fővárosi Önkormányzattal való együttműködésben
--	--

2.4 Természetalapú megoldások a klímavédelemben

<p>Háttér</p> <p>A világszerte tapasztalható ökológiai válság és a klímaváltozás nem értelmezhető két külön problémakörként – ezek valójában ugyanazon probléma tünetei, egymással szoros összefüggésben. Tudományos konszenzus van a tekintetben, hogy klímaváltozást elkerülni nem lehet, a folyamat nem állítható meg és nem fordítható vissza. A klímaváltozás kibontakozásának sebessége, mértéke ugyanakkor valószínűleg csökkenthető, az ökológiai rendszerekre gyakorolt hatásai mérsékelhetők, illetve a hatásokhoz való alkalmazkodás segíthető, erősíthető.</p> <p>Az MME valamennyi – a 2.1, 2.2. és 2.3 pontokban felsorolt – területi és élőhely-védelemmel kapcsolatos célkitűzése és programja a természetes élőhelyek kiterjedésének, változatosságának és ellenálló képességének növelését célozza, ezen keresztül a klímaváltozás hatásaival szembeni rugalmasság, stabilitás is növekszik.</p>	
<p>Célkitűzés</p> <p>A következő időszakban a korábbinál nagyobb súlyt kívánunk fektetni az MME élőhely- és területvédelmi programjaiban és projektjeiben a klímaváltozás mérséklésével, a hatások tompításával és az adaptációval összefüggő elemek, természet-alapú megoldások bemutatására – különösen az alábbi alcélok és tevékenységek vonatkozásában.</p>	
<p>Alcél:</p> <p>A természetalapú megoldások népszerűsítése és integrálása a klímavédelmi politikákba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Tájékoztató anyagok készítése az élőhelyrekonstrukció és a klímavédelem kapcsolatáról – Aktív kommunikáció a természet alapú megoldások népszerűsítésére – Képviselő a klímavédelmi fórumokon a természetalapú megoldások népszerűsítésére – Szakpolitikai lobbizás az EU élőhelyrekonstrukciós céljainak megfelelő szintű hazai megvalósítása érdekében, hogy a célok minden releváns stratégiába és pénzügyi alapba beépüljenek
<p>Alcél:</p> <p>Klímavédelem integrálása a munkánk minden kapcsolódó területére.</p>	<p>Integrálás a következő területekre:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A szántóművelésre alkalmatlan, erőltetetten művelésben tartott területek azonosítása, az intenzív szántóföldi művelést kiváltó alternatíva kidolgozása (2.1). – A mezőgazdasági területek zöld infrastruktúrájának megóvása és

	<p>helyreállítása – kapcsolódó projektek keretében (2.1).</p> <ul style="list-style-type: none"> – A Natura 2000 besorolású mezőgazdasági területek védelmének megerősítése – különös tekintettel a Natura 2000 gyepterületekre, részvétel egy hazai gyepterület kialakításában (2.1). – A madárvilág, illetve a kételtűek és hullók szempontjából kiemelt jelentőségű vizes élőhelyek azonosítása, felülvizsgálata (2.2). – Vizes élőhelyek rekonstrukcióját, a természetes vízállapotokat helyreállító vízkormányzás megvalósítását célzó projektek kidolgozása, illetve ilyen projektekben való közreműködés (2.2). – Mezőgazdasági területeken vagy azok szomszédságában található állandó, vagy időszakos víztestek: árkok, csatornák, belvizes területek, szikes tavak megőrzése (2.2).- – Fővárosi Önkormányzattal közös projektek kidolgozása a városi zöldfelületek ökoszisztéma-szolgáltatásainak megőrzése és megerősítése érdekében (2.3)
<p>Alcél: Részvétel az élőhelyhelyreállítási célok meghatározásában és végrehajtásában.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel élőhelyhelyreállítási célterületek meghatározásában, tájleptéktű tervek elkészítésében – Projektek fejlesztése partnerekkel természet alapú megoldásokra épülő élőhelyhelyreállítási tevékenységekre

2.5 Természetvédelmi szakpolitikai tevékenység nemzeti és nemzetközi szinten

Háttér

Az MME a természet védelme érdekében szoros és pártsemleges kapcsolatot kíván fenntartani az országgyűlési képviselőkkel, illetve az országgyűlési bizottságokkal, valamint törekszik arra, hogy természetvédelmi stratégiája megvalósítása érdekében jó munkakapcsolatban legyen különösen azokkal a tárcákkal, amelyek tevékenysége közvetlen hatással van a természeti értékek megőrzésére. A mindenkori kormányzat a természetre kedvező hatást gyakorló intézkedéseit támogatjuk, ha viszont nem értünk egyet a döntésekkel, szakmailag alaposan kiérlelt véleményünket közérthető módon nyilvánosságra hozzuk. Az MME helyi csoportjain keresztül segíti az önkormányzatokat az általuk védetté nyilvánított területek állapotának megőrzésében, javításában.

Magyarország Európai Unióhoz történő csatlakozásának eredményeként, illetve a nemzetközi egyezmények ratifikálását követően hazánk környezeti állapotát jelentős mértékben az Európai Unió szabályozása és támogatási rendszere, valamint az egyezmények által vállalt kötelezettségek alakítják. Ha eredményes természetvédelmet akarunk folytatni, megkerülhetetlen, hogy ezekkel a szakpolitikai ügyekkel is foglalkozzunk, amelyhez a BirdLife ernyőszerkezete megfelelő keretet és támogatást nyújt. A nemzetközi egyezmények végrehajtásába is szükséges bekapcsolódnunk, hogy a kedvező folyamatok elősegítéséhez hozzá tudjunk járulni.

<p>Célkitűzés A hazai természet- és környezetvédelmi, valamint kapcsolódó ágazati – kiemelten mezőgazdasági, erdészeti és vízgazdálkodási – szakpolitikai folyamatokba való bekapcsolódás, illetve az ezekkel összefüggő jogalkotási, támogatáspolitikai tevékenységek nyomon követése. A természet védelmével összefüggő nemzetközi szakpolitikai folyamatok követése, elsősorban a BirdLife különböző munkacsoportjaiban való részvétellel és információcserével.</p>	
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktív részvétel a BirdLife International természetvédelmi-szakpolitikai csoportjainak munkájában. <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – BirdLife Nature Task Force és Agricultural Task Force ülésein való részvétel – évente legalább 4 alkalommal. 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Részt veszünk a BirdLife európai munkacsoportjaiban: Nature Task Force, Agriculture Task Force.
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az MME természetvédelmi célkitűzéseinek a gazdasági, társadalmi szakpolitikában történő megjelenítése – különös tekintettel a mezőgazdaságot, és az étel-miszer-értékláncok működését befolyásoló hazai és nemzetközi szakpolitikákra. <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kiadott hazai állásfoglalások, támogatáspolitikai javaslatok száma: 3 db 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kidolgozzuk az MME szakmai álláspontját aktuális természetvédelmi problémákkal, illetve ezek szakpolitikai szintű kezelésével kapcsolatban. – Az MME szakmai álláspontját széles körben ismertetjük a nyilvánosság különböző csatornáin – Kampányokat tervezünk és szervezünk a jobb szakpolitikák kialakítása érdekében
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gondoskodni kell arról, hogy az MME fajokra, területekre és az élőhelyekre vonatkozó védelmi célkitűzései kellő súllyal kerüljenek a jogszabályokba, a támogatáspolitikát meghatározó dokumentumokba, az országos és helyi tervekbe, nemzetközi szerződésekbe és egyezményekbe, döntéshozatali mechanizmusokba. <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az MME álláspontját tükröző országos tervek, koncepciók, jogszabályokra vonatkozó módosítási javaslatok, illetve vélemények száma: 3 db 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Követjük az országgyűlési, kormányzati tevékenységet és előre jelezzük azok lehetséges természetvédelmi kihatásait a számunkra jelentős témakörökben. – Kapcsolatot tartunk a magyar döntéshozókkal a kormányban és az EU intézményekben egyaránt. – A döntéshozók és a társadalom figyelmét ráirányítjuk a természetvédelmi szempontból káros vagy nem kellően hatékony támogatási formákra. – Előkészítjük a természetvédelmi érvrendszer beépítését a mezőgazdasági szakoktatásba.
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kiemelten foglalkozunk a vizes élőhelyekkel – köztük is főként a mezőgazdasági vízhasználatot és vízkormányzást, illetve a halastavi gazdálkodást befolyásoló szakpolitikákkal és szabályozásokkal. <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kiadott hazai állásfoglalások, támogatáspolitikai javaslatok száma: 2 db 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bekapcsolódunk a vizes élőhelyek megőrzését érintő jogszabályok, támogatáspolitikai eszközök előkészítésébe, véleményezzük a tervezeteket, valamint törekszünk a végrehajtásban történő részvétellel.

<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az MME aktív és hatékony részvétele a hazai, az EU-s és a nemzetközi szakpolitika alakításában. <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kibocsátott nemzetközi állásfoglalások száma: 2 db – lefolytatott, sikeres nemzetközi együttműködések vagy kampányok száma: 2 db 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Részt veszünk az Európai Unió szintjén folyó érdekérvényesítésben, összhangban a BirdLife tagszervezetekkel, különös figyelemmel a madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvekre, a Biodiverzitás Stratégiára, a Közös Agrárpolitikára. – Rendszeres állásfoglalásokat adunk ki az egyes EU-s szakpolitikákkal kapcsolatban. – Részt veszünk a nemzetközi egyezményekkel (Biológiai sokféleség Egyezmény, Bonni Egyezmény, Berni Egyezmény) kapcsolatos munkában az MME szakértelmének és érintettségének megfelelően.
--	---

2.6 Kiemelt madár, kétéltű, hüllő és emlősfajok védelmi programjainak folytatása és fejlesztése

Háttér

A világszerte vagy európai szinten veszélyeztetett és közel veszélyeztetett fajok védelme az MME elsődleges természetvédelmi célkitűzése. E fajok közül is megkülönböztetetten kezeljük azok védelmét, amelyek megőrzésében Magyarországnak kiemelkedő szerepe és felelőssége van, mivel a világ vagy európai állomány több mint 5%-a nálunk fészkel (túzok, parlagi sas, kerecsensólyom). Szintén kiemelt figyelmet fordítunk azon fajokra, amelyek hazai állománya egyértelműen csökkenő tendenciát mutat. Az érintett fajokat érintő fajmegőrzési tervek és fajmegőrzési programok kidolgozásában, frissítésében és végrehajtásában is részt veszünk. Emellett a fajok helyzetét és a beavatkozások hatékonyságát folyamatosan monitorozzuk.

Az elmúlt időszak természetvédelmi intézkedéseinek köszönhetően, illetve más okok következtében stabilizálódott, vagy növekvő állományú fajok (pl. parlagi sas, kék vércse, szalakóta) esetében a fajmegőrzési programokat olyan mértékben kell folytatni, hogy az elért eredmények hosszú távon biztosíthatóak legyenek.

Figyelmet kell fordítani azokra a fajokra és fajcsoportokra, amelyek bár jelenleg nem veszélyeztetettek, kulcsfontosságúak egy-egy életközösségben (pl. táplálékállatok), valamilyen ökológiai rendszerproblémára, élőhelyük változásaira érzékenyen reagálnak, illetve állományuk kedvezőtlen tendenciát mutat (pl. mezőgazdasági területekhez, vizes élőhelyekhez, lakott területekhez kötődő, zömében gyakori fajok). A természetvédelem társadalmi támogatottságának, elismertségének és hatékonyságának növelését célozzák azok a tevékenységeink, amelyek közismert és kedvelt, vagy éppen bizonyos érdekcsoportok által problémásnak ítélt (pl. gazdasági károkat okozó) fajokhoz kapcsolódnak. A veszélyeztetett fajokra fókuszáló tevékenységek mellett ezek a programok alkalmasak a társadalom széles rétegeinek bevonására, a biológiai sokféleséggel, az ember-természet viszonyával kapcsolatos kihívások bemutatására, érdemi társadalmi párbeszéd elindítására, az MME társadalmi bázisának növelésére.

A madárfajok védelme mellett kiemelten foglalkozunk a kétéltűek, hüllők és a védett emlősfajok megőrzésével, amelyekkel kapcsolatban országos adatgyűjtést folytatunk, fajmegőrzési programokat dolgozunk ki és valósítunk meg. Világszintű veszélyeztetettsége okán az MME kiemelt célként kezeli a rákosi vipera magyarországi állományának hosszú távú megőrzését, növelését, aminek érdekében fajspecifikus védelmi programot valósít meg.

Fajmegőrzési tevékenységünket a stratégia 3.3 pontja (Természetvédelmi prioritások meghatározása és rendszeres felülvizsgálata) alapján és a 3.2 pontjával (A madár-, kétéltű, hüllő és emlős fajok állományának nyomonkövetése és az eredmények rendszeres értékelése és közzététele) együttműködésben végezzük.

<p>Hosszútávú cél: A hazai élővilág, azon belül is különösen a madarak, kételtűek, hullók és emlősök fajgazdagságának hosszú távú megőrzése. A világ, európai, illetve hazai szinten veszélyeztetett fajok állomány nagyságának növelése.</p>	
<p>Alcél</p> <ul style="list-style-type: none"> – A globálisan vagy európai szinten veszélyeztetett, és egyes közel veszélyeztetett madárfajok magyarországi kedvező természetvédelmi helyzetének elérése és megőrzése. <p>Mérhető eredmények</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hazánkban rendszeresen költő, világszerte veszélyeztetett (barátréce, tűzok, vadgerle, parlagi sas, kerecsensólyom) vagy közel veszélyeztetett madárfajok (ccigányréce, bíbic, nagy póling, nagy goda, kék vércse) hazai állománya növekvő vagy stabil – A hazánkban rendszeresen költő, Európában veszélyeztetett (jégmadár, nagy őrgébics) vagy közel veszélyeztetett madárfajok (szárca, vörös kánya) hazai állománya növekvő vagy stabil – Az MME részvételével zajló fajmegőrzési célú projektek száma: 3 db – Az MME koordinálásában elkészülő fajmegőrzési tervek száma: 4 db 	<p>Tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> – Részt veszünk a kerecsensólyom nemzetközi, valamint a bíbic, nagy póling, és nagy goda hazai fajmegőrzési tervének megújításában. – Folytatjuk a világszerte veszélyeztetett vagy közel veszélyeztetett fajok célzott monitorozását, illetve a védelemfüggő fajok fajmegőrzési programjait (szalakóta, kék vércse, kerecsensólyom). – A világszerte veszélyeztetett fajokkal kapcsolatos tapasztalatainkat nemzetközi publikációk és közös projektek segítségével megosztjuk a nemzetközi természetvédelmi közösséggel.
<p>Alcél</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hazai szinten veszélyeztetett, csökkenő állományú vagy kiemelt társadalmi támogatást élvező madárfajok magyarországi kedvező védelmi helyzetének elérése vagy fenntartása. <p>Mérhető eredmények</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hazánkban erősen csökkenő vagy csökkenő állományú madárfajok száma csökken (jelenleg 15) – Az MME koordinálásában elkészülő fajmegőrzési tervek száma: 7 db – A specifikusan egyes faj(csoport)okra irányuló felmérési munkákban és a fajmegőrzési akciókban résztvevők száma: 1000 fő 	<ul style="list-style-type: none"> – Új fajmegőrzési terveket dolgozunk ki (bbékászó sas, darázsölyv, kígyászölyv, hamvas rétihéja, haris, kis őrgébics, piroslábú cankó), valamint részt veszünk azok megvalósításában magyarországi és nemzetközi összefogás keretében. – Az MME Ragadozómadár-védelmi és Vízimadár-védelmi Szakosztályok működtetése és fejlesztése az alkalmazottak és jelentős számú képzett önkéntes együttműködésében – Azon fajok megőrzése érdekében, amelyek esetében elsősorban élőhelyvédelmi intézkedések szükségesek, az eredményes kezelési lehetőségeket feltárjuk és beépítjük az élőhely- és területvédelmi programokba. – Megtervezzük és lebonyolítjuk a jelentős laikus tömegeket megmozgatni képes fajok (fecskék, fehér gólya) mozgalomszerű fajmegőrzési programjait. – Részt veszünk vélt vagy valós társadalmi-gazdasági problémákat okozó fajok (vetési varjú, kárókatona és kis kárókatona, gyurgyalag) védelmi vagy kezelési programjainak kidolgozásában, a probléma feltárásában és kommunikációjában.

<p>Alcél</p> <ul style="list-style-type: none"> – A globálisan vagy európai szinten veszélyeztetett kétéltű, hüllő és emlős fajok magyarországi kedvező védelmi helyzetének elérése és fenntartása. <p>Mérhető eredmények</p> <ul style="list-style-type: none"> – A globálisan veszélyeztetett rákosi vipera vadon élő és természetvédelmi célból fogságban tartott magyarországi állománya növekvő. – A globálisan közel veszélyeztetett mocsári teknős és dunai tarajosgötte, valamint a hazánkban veszélyeztetett hüllőfajok (haragos sikló, keresztis vipera, elevenszülő gyík, pannongyík) hazai állománya növekvő vagy stabil. – A globálisan veszélyeztetett ürge, hörcsög, csíkos szöcskegér és denevérfajok, valamint a földikutya-fajok hazai állománya növekvő vagy stabil. – Az MME koordinálásában elkészülő fajmegőrzési tervek száma: 2 db 	<ul style="list-style-type: none"> – Új fajmegőrzési terveket dolgozunk ki (pannongyík, homoki gyík), valamint részt veszünk azok megvalósításában magyarországi és nemzetközi összefogás keretében. – Az MME Kétéltű- és Hüllővédelmi, valamint Emlősvédelmi Szakosztályok működtetése és fejlesztése az alkalmazottak és jelentős számú képzett önkéntes együttműködésében – Folytatjuk az Országos kétéltű- és hüllő-térképezést, különös tekintettel a fokozottan védett fajok védelmére. – A hazai rákosivipera-állományt monitorozzuk, lehetséges további élőhelyeit felkutatjuk, az ismert élőhelyek állapotát folyamatosan figyelemmel kísérjük és kezeljük azokat más hazai szervezetekkel együttműködésben, illetve fenntartjuk a szaporító- és/vagy bemutatóhelyként működő Rákosivipera-védelmi Központot. – A védett emlősfajok védelme érdekében szakmai programokat tervezünk és indítunk szakosztályi vagy más kereteken belül. – Részt veszünk a védett fajokat esetlegesen fenyegető fertőző betegségek kutatásában, különös tekintettel a békák és szalamandrák kitridgomba betegségeire – Az idegenhonos fajok terjedését monitorozzuk, és lehetőség szerint a terjedésüket megakadályozzuk, különös tekintettel az ékszerteknősre.
---	--

2.7 Tömeges pusztulásokat okozó tényezők kezelése

<p>Háttér Az MME speciális programokat dolgoz ki és valósít meg, illetve aktívan közreműködik olyan jelentős veszélyeztető tényezők feltárásában, mérséklésében és elhárításában, amelyek védett madárfajok, továbbá az MME fajmegőrzési programjai által érintett kételtű-, hüllő- és emlősfajok tömeges pusztulását idézhetik elő.</p>	
<p>Hosszútávú cél: Az illegális tevékenységek (mérgezés, lelövés), valamint az emberi létesítmények (áramütés, ütközés) miatt elpusztult védett állatok száma csökken.</p>	
<p>Alcéllok</p> <ul style="list-style-type: none"> – A védett madár-, valamint kételtű-, hüllő- és emlősfajok ellen elkövetett illegális tevékenységek visszaszorítása (mérgezés, lelövés, csapdázás, fészek kifosztás). <p>Mérhető eredmények</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az illegális tevékenységek miatt évente elpusztult madarak, valamint kételtűek, hüllők és emlősök száma 25%-kal csökken – Az MME közreműködésével felderített illegális tevékenységek nyomán indult bírósági eljárások száma: 5 db – A mérgezéses esetek javasolt kezelési protokolljának frissítése 	<p>Tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> – A mérgezés miatt elpusztult madarak számát célzott kutyás felmérésekkel monitorozzuk. – Az illegális tevékenységek csökkentése céljából együttműködünk az érintett szakmai csoportokkal (különösen a vadászati szervezetekkel) és rendvédelmi hatóságokkal. – Koordináljuk a magyar Mérgezés-megelőzési Munkacsoport tevékenységét az állami természetvédelem és más civil szervezetek együttműködésében.
<p>Alcéllok</p> <ul style="list-style-type: none"> – A védett madár-, valamint kételtű-, hüllő- és emlősfajok emberi létesítmények okozta tömeges elhullásának mérséklése (középfeszültségű szabad légvezetékek oszlopain történő áramütés, valamint légvezetékekkel, járművekkel vagy szélérőművekkel történő ütközés). <p>Mérhető eredmények</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az ismert okokból elpusztult madarak, valamint kételtűek, hüllők és emlősök száma az MME adatbázisokban 25%-kal nő – A Madarak és légvezetékek problémakörének javasolt kezelési protokolljának frissítése – A madárbarát módszerekkel átalakított és nyilvántartott középfeszültségű oszlopok száma 10%-kal nő – A pusztulási okok felmérésében és a speciális mentőakciókban résztvevők száma: 500 fő 	<p>Tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> – Összegyűjtjük a különböző okokból elpusztult gerinces állatok adatait, ebből a célból adatbázist tartunk fenn (TOTEM). – Az áramütés miatt elpusztult madarak számát célzott felmérésekkel monitorozzuk. – A különböző állatcsoportok (elsősorban baglyok) számára legveszélyesebb útszakaszokat felderítjük, illetve az ezzel kapcsolatos adatbázis létrehozásában, gondozásában közreműködünk. – Adatokat gyűjtünk a középfeszültségű vezetékhalózat minél pontosabb madárvédelmi besorolásához. – A tömeges pusztulási okok csökkentése érdekében együttműködünk az érintett szakmai csoportokkal (áramszolgáltató és útfenntartó vállalatok) és hatóságokkal. – Koordináljuk a magyar Áramütés-megelőzési Munkacsoport tevékenységét az állami természetvédelem és más civil szervezetek együttműködésében. – Békamentő akciókat szervezünk és bonyolítunk le, amely során együttműködünk az témával foglalkozó más civil és állami szervezetekkel.

2.8 Együttműködés erősítése kulcsfontosságú érdekcsoportokkal

<p>Háttér</p> <p>A természetvédelem eredményessége jelentős részben azon múlik, hogy egyes meghatározó hazai érdekcsoportokkal hogyan tudunk együttműködni és a tevékenységüket, működésüket mennyire sikerül az általunk szükségesnek tartott és képviselt természetvédelmi célokkal összeegyeztetni. Mára nyilvánvalóvá vált, hogy a természeti sokféleség csökkenése az ökológiai aggályok mellett kézzelfogható gazdasági és társadalmi hatásokkal jár: az apróvadfajok (pl. a fogoly) állományának összeomlása, vagy a házi méh esetében tapasztalható negatív tendenciák nagyon hasonló okokra vezethetők vissza, így a vadgazdálkodók, a méhészek vagy akár az ökológiai gazdálkodásban érdekelt szervezetek természetes szövetségesekké válhatnak.</p> <p>Az emberi behatás alatt álló élőhelyek alakulását nagyban meghatározza az azokon folytatott tevékenység módja és intenzitása. A gazdasági célok miatt, a hatékonyságnövelés érdekében, olyan technológiai újítások nyernek teret, melyek alapjában változtatják meg az élőhelyek védelmében szükséges tevékenységeket. A területi természetvédelem hatékonyságának megtartása érdekében, és azért hogy a földhasználat technológiai újításait a természetvédelem szolgálatába lehessen állítani, új együttműködési területek feltárása szükséges.</p> <p>Az MME számára természetes szövetségesek a természet- és környezetvédelemben, természetkímélő mező-, erdő- és vízgazdálkodásban, környezettudatos fogyasztás népszerűsítésében dolgozó társadalmi szervezetek.</p>	
<p>Cél: Aktív és eredményes együttműködések kialakítása az alábbi érdekcsoportokkal:</p> <ul style="list-style-type: none"> – állami és önkormányzati szereplők: a törvényhozói hatalom tagjai, végrehajtó hatalom képviselői, állami természetvédelmi szervezetek képviselői; – társadalmi szervezetek képviselői; – ágazati érdekcsoportok: mezőgazdálkodás, erdőgazdálkodás, vadgazdálkodás, méhészet gazdálkodás, halgazdálkodás, vízgazdálkodás, áramszolgáltatás 	
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Együttműködések kialakítása és ápolása a természetkímélőbb mezőgazdálkodásban érdekelt érdekcsoportokkal: így elsősorban a vadgazdálkodók, a méhészek és az ökológiai gazdálkodók tudományos és érdekvédelmi szervezeteivel. <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dokumentált együttműködések a felsorolt ágazati szereplőkkel, érdekcsoportokkal, érdekvédelmi szervezetekkel – 1 db. – Közös kiadott állásfoglalások - 2 db 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Együttműködések alakítunk ki szakpolitikai állásfoglalásaink, kommunikációs anyagaink alaposabb kidolgozása és terjesztése érdekében. – Törekszünk a mezőgazdasági ágazat szereplőivel (érdekképviselő, tanácsadás, gazdálkodók) való együttműködésre.
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Élő kapcsolat kialakítása a területi természetvédelem eredményességét befolyásoló gazdasági ágazatok szereplőivel (pl. mezőgazdasági gépforgalmazók, agrár-innovációs fejlesztésekkel foglalkozó vállalatok). <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dokumentált együttműködések a felsorolt ágazati szereplőkkel, érdekcsoportokkal, érdekvédelmi szervezetekkel – 1 db. – 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Együttműködések kezdeményezünk az mezőgazdasági technológia különböző ágazatainak szereplőivel – Közös akciók, állásfoglalások formájában mutatjuk be, illetve rögzítjük az agro-technológiai fejlesztések természetvédelmi vonatkozásait, lehetőségeit

<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kulcsfontosságú ügyekben a természetvédelmi társadalmi szervezetekkel való együttes fellépés. – <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Közös állásfoglalások kiadása 3 db.	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Részvétel a zöld civil szervezetek éves országos találkozóin és a találkozók közötti műhelymunkákban
--	---

3 Tudásalapú természetvédelem

A természeti állapot változásának nyomon követése, értékelése, korai jelzések az érdekcsoportok számára, hozzájárulás a védelmi intézkedések megvalósításához.

Az MME egyik legfőbb értéke az évtizedek óta önkénteseink és hivatásos munkatársaink által együttesen végzett természetvédelmi célú monitoringmunkák során gyűjtött adatok, az azokból kialakított adatbázisok, valamint elérhetőségük. Fontosnak tartjuk, hogy az adatbázisaink alapján készült elemzések eredményeit rendszeresen megismertessük a szakmai közönséggel és a társadalom legszélesebb rétegeivel is. Természetvédelmi célkitűzéseinket ezen eredményekre alapozva határozzuk meg. Elengedhetetlen, hogy adatbázisaink elérhetőségét, naprakészségét és biztonságát folyamatosan biztosítsuk, mindezekre alapozva legyünk részesei a hazai és nemzetközi tudományos együttműködéseknek.

3.1 A lehető legszélesebb körű biotikai adatgyűjtés

<p>Háttér</p> <ul style="list-style-type: none"> – A környezeti állapot sikeres monitorozásának feltételei a szabályozott és megfelelően koordinált adatgyűjtés, adatkezelés, adatfeldolgozás, adatelemzés, valamint az eredmények publikálása, eljuttatása a döntéshozókhoz. Az MME az adatgyűjtést a hazai madárfajok, kételtűek, hüllők és emlősök előfordulásáról, állományának nagyságáról, változásairól és aktuális elterjedési területükről a Monitoring Központ által koordinált országos és területi adatgyűjtő hálózattal valósítja meg. Az adatgyűjtés egyaránt kiterjed a veszélyeztetett, ritka és telepesen fészkelő, gyakori és vonuló madárfajokra, illetve a többnyire helyhez kötött kételtű- és hüllőfajokra, valamint egyes régiókban a denevérekre és más emlős fajokra. A Monitoring Központ a gyűjtött adatok feldolgozását követően saját kutatásokat is végez. Az MME üzemelteti a magyar Madárgyűrzési Központot, amely az európai madárgyűrzési központok hálózatának része. A Központ a hazai madárgyűrzés adatkezelését és eszközellátását biztosítja, elősegítve ezzel a magyarországi vonulás- és ezzel összefüggő ökológiai kutatásokat. 	
<p>Cél: az MME tevékenységi körében szereplő fajok, fajcsoportok természetvédelmi helyzetének nyomon követésére alkalmas adatsorok gyűjtése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – általános és célzott adatgyűjtési programok működtetése, – az adatgyűjtéshez szükséges felmérői hálózat koordinációja, – kapcsolattartás külső adatgyűjtőkkel, adatbázisokkal, – az adatfeldolgozáshoz szükséges infrastruktúra (például adatbázisok) létrehozása, fenntartása. 	
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A madár és más állatfajok állományában bekövetkező változások (előfordulás, állomány nagyság és sűrűség, elterjedés, élőhelyek állapota) monitorozása, adatgyűjtő hálózat, webes alkalmazások és adatbázisok működtetése. – A hazai fészkelő, átvonuló teelő és ritka madarak előfordulásának, mozgásának, vonulásának vizsgálata. – A hazai fészkelő madárfajok diszperziós mozgásainak, valamint túlélési 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Koordináljuk a hazai madárfajok előfordulásával, állományának nagyságával, változásaival és aktuális elterjedési területével kapcsolatos adatok gyűjtését, különös tekintettel a prioritásfajokra. – Irányítjuk és koordináljuk az országos és regionális adatgyűjtő hálózatot. – Koordináljuk a kételtűek és hüllők előfordulásával, állományának nagyságával, változásaival és aktuális

<p>paramétereinek vizsgálata a fogás-visszafogás módszerrel.</p> <ul style="list-style-type: none"> – A gyűjtött adatok megfelelő tárolásának biztosítása. <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A felmérésekben résztvevők száma és a felmért terület nagysága. – A feldolgozott adatok mennyisége, közzétett eredmények, publikációk száma. – Folyamatosan karbantartott és az igények szerint továbbfejlesztett alkalmazások és adatbázisok. – Madárgyűrűző állomások száma nem csökken, CES pontok száma növekszik. – A CES, AH és egyéb projektekben – tervezett mintagyűjtéssel – megjelölt madarak száma. – Új technológiákat használó projektek, madárgyűrűző állomások száma. 	<p>elterjedési területével kapcsolatos adatok gyűjtését.</p> <ul style="list-style-type: none"> – A szitakötők és nappali lepkék aktuális elterjedésével kapcsolatos adatokat gyűjtünk. – Az állami természetvédelemmel kötött megállapodásban rögzítetteknek megfelelően rendszeresen egyeztetéseket folytatunk az adatgyűjtés és az adatok megosztása terén. – Működtetjük a Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) programot. – Működtetjük a Madáratlasz Programot (MAP). – Online biotikai adatgyűjtő portálokat működtetünk. – Folyamatosan fejlesztjük a Turdus terepi adatgyűjtő alkalmazást, harmonizálva az adatbázisaink fejlesztéseivel. – Megszervezzük az adatgyűjtők képzését, továbbképzését. – Részt veszünk az EBCC (European Bird Census Council) által koordinált projektekben (PECBMS és EuroBirdPortal), s biztosítjuk az európai központ számára szükséges adatokat. – A kételtű- és hullófajok, valamint élőhelyeik állapotának monitorozására fejlesztett programokat és adatbázisokat továbbra is működtetjük. – Kiemelt témaként a globális klímaváltozás madárfajok elterjedésére és az állományok változására kifejtett hatásait monitorozzuk. – Működtetjük a Monitoring Központot és a Madárgyűrűzési Központot. – Működtetjük és fejlesztjük a szervezett monitoring célú madárgyűrűzési programokat: Actio Hungarica madárvonulás-kutató hálózat és Állandó Ráfordítású Gyűrűzés (CES) program. – Biztosítjuk az országos jelölőgyűrű ellátást a madárgyűrűzési projektek, állomások és az egyéni madárgyűrűzők felé. – Üzemeltetjük az országos Madárgyűrűzési Adatbankot és Archívumot. – Ellátjuk a kommunikációs és adatszolgáltatási feladatokat a gyűrűzők, bejelentők, külföldi központok, az EURING (European Union for Bird Ringing, www.euring.org) és az adatkérők felé. – CTT (Cellular Tracking Technologies) jelfogó hálózatot építünk ki a Kárpát-
--	---

	<p>medencében (elsősorban a madárgyűrűző állomásokon) és DK-Európában, a hazai fészkelő madarak kiemelt vonuló és telelő területein.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Elkészítjük a Magyarországon alkalmazott ornitológiai nyomkövető eszközök leltárát és a gyűjtött adatokat egységes hazai adatbankba gyűjtjük vagy a módszert alkalmazó kutatókat a Movebank (www.movebank.org) használatára ösztönözzük. – Célzott kutatási projekteket indítunk, olyan kiválasztott hazai fészkelő fajokra és populációkra, amelyek állománytrendjei az utóbbi években csökkentek, a madárgyűrűzési adatbankban a megkerülési eredményeik alul reprezentáltak, az MME természetvédelmi programjaihoz kötődő prioritásfajok. – Évente megszervezzük a Madármegfigyelők és Madárgyűrűzők Országos Találkozóját
--	--

3.2 A monitorozott élőlénycsoportok állományainak nyomon követése és az eredmények rendszeres értékelése és közzététele

<p>Háttér</p> <p>Az MME 1974-ben történt megalakulása óta hazánk és Közép-Kelet-Európa legnagyobb terepi madártani felmérőhálózatát, monitoringprogramjait és azok adatbázisait hozta létre, illetve működteti azokat. Önkéntes és főállású munkatársaink jelentős madártani és természetvédelmi tudásra tettek szert, illetve speciális tapasztalatokat gyűjtöttek. Ezen adatok és információk rendkívüli jelentőségűek a madártani és természetvédelmi alap- és alkalmazott kutatásokban, viszont jelenleg nem kellő mértékben épülnek be a gyakorlati természetvédelmi tevékenységekbe, ezért prioritásként kezeljük az eredmények rendszeres értékelését és közzétételét, a korábbiaknál is jelentősebb mértékben.</p>	
<p>Cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a gyűjtött adatok feldolgozása, elemzése és kommunikációja a különböző célcsoportok felé. 	
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Folyamatosan friss információk közzététele a monitorozott élőlény csoportok állományainak helyzetéről. – A kutatási és monitoring eredmények hatékonyabban beépülnek a természetvédelmi tevékenység tervezésébe és megvalósításába. <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Megjelent kiadványok, ismeretterjesztő és tudományos publikációk száma. – Rendszeres friss hírek és összegző adatok, interaktív megoldások (térképek, grafikonok) a Monitoring és Kutatási Osztály eredményeiről az MME honlap megfelelő felületein. 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A monitoring- és madárgyűrzési program eredményeit folyamatosan közzétesszük a hazai madarak állományainak és a természeti állapot helyzetéről, az adatgyűjtés személyi, technikai és adminisztrációs háttéréről. – „Tudományos kommunikációs stratégia” elkészítése: célcsoportok (szakma, tagság, lakosság, döntéshozók, tudományos szereplők, oktatási intézmények stb.) és platformok (közösségi média, sajtó, szaklapok stb.) és témák azonosítása – Rendszeresen hírt adunk az egyesület kommunikációs felületein a kutatási eredményeinkről. – Az egyesületi kutatási eredmények közismertté tétele a szakma és a nagyközönség előtt. – Az adatbázisok, eredmények gyakorlati alkalmazása, megjelenése publikációkban. – Az MME eddigi kutatási eredményeit összegyűjtjük, és egy tematikus kutatási adatbázist, publikációs adatbankot hozunk létre. – Tudásbázis-portál(ok) fenntartása – Továbbfejlesztjük az online adatbázisaink automatikusan generált összegző funkcióit. – A Magyarország Madarai és a Kétéltűek és Hüllők tudásbázisokat továbbfejlesztjük, és hasonló bemutató célú oldalakat hozunk létre más fajcsoportoknak is.

	<ul style="list-style-type: none"> – A természetvédelmi prioritásoknak és igényeknek megfelelő kutatási programokat állítunk össze. – Az egyes fajok, élőhelytípusok és területek természetvédelmi helyzetének elemzéséhez objektív módszertant dolgozunk ki. – A madarak környezetváltozás-indikátor szerepét elemezzük, élőhelyminősítési rendszert dolgozunk ki, meghatározzuk az indikátor fajokat a monitoring adatok felhasználásával. – Fajspecifikus kutatásokat végzünk a kiemelt fajok védelmének megalapozása céljából. – A futó programok kutatási eredményeit publikáljuk referált tudományos folyóiratokban. Publikálunk egyéb nyomtatott és elektronikus fórumokon, Magyarországon és külföldön egyaránt. – Részt veszünk hazai és nemzetközi szakmai konferenciákon, és bemutatjuk az eredményeinket a tudományos közösség előtt. – Folytatjuk az „MME Tudományos Ülése” konferenciasorozatot. – A kapcsolatokat, együttműködéseket bővítjük minden olyan tudományterület és szakmai szervezet irányába, amely segítheti a magas színvonalú elemző- és kutatómunka fejlesztését. – A tevékenységünkbe bekapcsolódott egyetemi/főiskolai hallgatók tudományos diákköri, szakdolgozati, későbbi PhD-munkáját segítjük, vállaljuk a témavezetését.
--	--

3.3 Természetvédelmi prioritások meghatározása és rendszeres felülvizsgálata

<p>Háttér</p> <p>A nemzetközi természetvédelmi gyakorlatban elterjedt olyan fajlisták, kategorizálások készítése, amely objektív mérőszámok (állomány nagyság, trend, elterjedési terület nagysága, veszélyeztető tényezők száma stb.) alapján csoportosítja, "címkézi" az egyes fajokat, ezzel is segítve az erőforrások hatékony felhasználását, fókuszálását.</p> <p>A 2.6. pontban leírt célok elérése érdekében hazánkban is el kell készíteni a Magyarországon előforduló fajok (elsősorban madárfajok, másodsorban szitakötő-, lepke-, kétéltű- és hüllő-, valamint emlősfajok) természetvédelmi helyzetelemzését, a nemzetközi és hazai állomány adatok és állománytrendek, valamint természetvédelmi jellemzők alapján prioritási sorrendet kell felállítani az erőforrások ésszerű kihasználása érdekében.</p>	
<p>Cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a természetvédelmi szempontú döntések meghozatala során háttéranyagként használható elemzések készítése egyes kiemelt téma területeken. 	
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Magyarország madárfajainak természetvédelmi helyzetelemzése (aktuális „Vörös Lista” elkészítése) <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktuális „Vörös Lista” elkészülése – a kifejtett védelmi tevékenységek magas arányban a prioritásfajokra vagy - élőhelyekre irányulnak 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A madárfajok kategorizálása és prioritás-lista elkészítése objektív mérőszámok alapján, a monitoring tevékenység során gyűjtött adatokra alapozva, felhasználva a Magyarország madáratlasza c. kiadvány eredményeit is. – A lista publikálása, kommunikációja a szakma és a nagyközönség felé – A prioritásfajok kiemelt kezelése a stratégia megvalósítása során (fajvédelmi programok)
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az Egyesület által a madarak mellett kiemelten kezelt fajcsoportok (szitakötők, nappali lepkék, kétéltűek, hüllők, emlősök) természetvédelmi helyzetelemzése (aktuális „Vörös Lista” elkészítése) <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktuális „Vörös Lista” elkészülése 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A fajok kategorizálása és prioritás-lista elkészítése objektív mérőszámok alapján, a monitoring tevékenység során gyűjtött adatokra alapozva, felhasználva más hazai adatgyűjtések eredményeit is. – A lista publikálása, kommunikációja a szakma és a nagyközönség felé – A prioritásfajok kiemelt kezelése a stratégia megvalósítása során (fajmegőrzési programok)
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A Fontos Madárélőhelyek (IBA) hálózatának hazai felülvizsgálata, ideértve a területek listáját, azok természetvédelmi helyzetét és madárállományait is <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktuális IBA-lista elkészülése 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A korábban kijelölt IBA-hálózat felülvizsgálata a monitoring tevékenység során gyűjtött adatokra alapozva, felhasználva a Magyarország madáratlasza c. kiadvány eredményeit is. – A lista publikálása, kommunikációja a szakma és a nagyközönség felé – A prioritásterületek kiemelt kezelése a stratégia megvalósítása során (területvédelmi programok)

3.4 A lakosságot bevonó közösségi tudomány (citizen science) alapú program

<p>Háttér</p> <p>Az MME megalakulása óta kiterjedt önkéntes adatgyűjtő hálózatot szervez és működtet. Ebbe a legkülönbözőbb képzettségű megfigyelők és felmérők tartoznak, akik alkalomszerűen, kampányszerűen vagy rendszeresen részt vesznek az országos biotikai adatgyűjtésekben, projektekben. Az MME természetvédelmi információgyűjtési stratégiája ennek megfelelően is többszintű. Fontosnak tartjuk, hogy a professzionális felmérő programjaink, az ezekben résztvevő, szakmailag jól képzett önkéntes felmérők mellett a környezete iránt nyitott lakosságot is bevonjuk a biotikai adatgyűjtésbe. Ezzel, sokkal kiterjedtebb, országosan nagyobb területi lefedettségű önkéntes hálózat épül, és az ebben résztvevő lakossági megfigyelők jobban megismerhetik a lakhelyük természeti értékeit, érzékenyebbek lesznek annak megóvására.</p>	
<p>Cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a lakosság minél szélesebb rétegeinek bevonása az adatgyűjtési tevékenységekbe olyan módon, hogy az adatok természetvédelmi célú elemzésre alkalmasak legyenek, az adatszolgáltatók legalább egy része kapcsolódhasson más programjainkhoz és a program egyúttal növelje az MME ismertségét is. 	
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lakossági megfigyelési programok folytatása (pl. telelő erdei fülesbaglyok felmérése) és új rendszeres (évente ismétlődő), valamint egy-egy aktuális természetvédelmi téma, probléma köré épülő alkalmi megfigyelő kampányok indítása. – Egy adatbázis kiépítése a lakóhelyek környezetében (vidéki és városi élőhelyeken) élő madárfajokról és egyéb, a lakosság által könnyen azonosítható gerinctelen és gerinces állatfajokról. – A különböző típusú lakókörnyezetek természeti állapotának nyomon követése. <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kiterjedt lakossági önkéntes megfigyelő hálózat – A lakóhelyek környezetében élő, a lakosság által könnyen felismerhető állatfajok adatbázisa 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rendszeres (évente ismétlődő, szezonális) megfigyelési kampányokat szervezünk: <ul style="list-style-type: none"> ○ Lakókörnyezetben (lakó, gazdasági és egyéb célú épületeken, azok környezetében, udvarokon, kertekben, közösségi terek környezetében stb.) fészkelő madarak (és egyéb fajok) felmérése a reprodukciós időszakban ○ Lakókörnyezetben telelő madarak felmérése ○ Telelő erdei fülesbaglyok felmérése ○ Fehér gólya érkezésének és fészkelésének részletes nyomon követése ○ Lakókörnyezetben elhullott madarak regisztrálása (TOTEM applikáción keresztül) – Alkalmi megfigyelési kampányokat szervezünk, amelyek egy adott aktuális természetvédelmi témára (eseményre vagy problémára) épülnek: <ul style="list-style-type: none"> ○ Év madara programhoz kapcsolódó lakossági monitoring ○ Inváziós fajok lakossági monitorozása – Képzési anyagokat fejlesztünk és a lakossági megfigyelőknek képzéseket szervezünk:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ A lakossági önkéntes megfigyelők állatfajismeretének bővítésére online ismeretanyag készítése, elsősorban a lakóhelyek környezetében élő fajokról, azok életmódjáról, természetvédelmi jelentőségéről. ○ A lakóhelyek közelében élő állatfajok megtelepedését segítő megoldások, a reprodukciós időszak sikerét növelő megoldások egybegyűjtése és megosztása. ○ Bárki számára elérhető (asztali és mobil) biotikai adatgyűjtő applikációt fejlesztünk elsősorban a lakossági megfigyelők részére, ami gyorsan megtanulható, egyszerű működésű. Több modullal rendelkezik (a megfigyelési kampányoknak megfelelően), amelyek mellé újabb egységeket lehet indítani. <ul style="list-style-type: none"> – A program eredményeit közzé tesszük a honlapunkon, ezzel folyamatos visszacsatolást adunk az adatfeltöltők és érdeklődők számára. – A közvetlen lakókörnyezetek természeti állapotát a program során gyűjtött adatok alapján folyamatosan nyomon követjük és a madárbarát (természetbarát) megoldásokat ismertetjük.
--	---

3.5 Biotikai adatok kezelése és védelme

<p>Háttér</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az MME által gyűjtött biotikai adatok és ismeretek magas színvonalú alap- és alkalmazott kutatási felhasználásának, elemzésének fejlesztése alapvető jelentőségű a közvetlen természetvédelmi feladatok ellátása mellett a természetvédelmi szakpolitika kialakításában, a tárgyilagos kommunikációban és az ismeretterjesztésben. Ezen adatok kezelése és védelme kiemelt jelentőséggel bír. 	
<p>Cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – olyan adatbázisok üzemeltetése, amelyek alkalmasak a 3.1–3.4. pontokban leírt tevékenységek kiszolgálására, biztosítva az adatok cél szerinti felhasználását, az igény szerinti adatszolgáltatást, egyúttal az adatok biztonságos kezelését. 	
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az MME által gyűjtött biotikai adatok biztonságos kezelése, tárolása és védelme – Az MME munkatársai, önkéntesei és alvállalkozói által gyűjtött biotikai adatok egységes, központi adatbázisokba kerüljenek. – A biotikai adatokra vonatkozó adatkezelési és adatvédelmi szabályzatnak megfelelő működés biztosítása <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Biztonságosan és folyamatosan működő, elérhető adatbázisok – A gyűjtött adatok elérhetőek az MME adatbázisaiban – Kiszolgált adatigénylések száma, átadott és felhasznált adatok száma – Folyamatosan elérhető és részletes nyilvántartás az adatszolgáltatásokról, az átadott adatok felhasználásáról 	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Minden adatgyűjtésben résztvevő partnerünket (önkéntesek, munkatársak, alvállalkozók stb.) ösztönözzük, hogy az adatok mielőbb az MME adatbázisaiba kerüljenek. – Folyamatosan fejlesztjük adatbázisainkat, hogy az adatgyűjtőket egyszerű és jól használható funkciókkal szolgáljuk. – Kiszolgáljuk a belső vagy külső partnerekről érkező adatigényléseket. – Létrehozunk és folyamatosan működtetjük az adatszolgáltatások részleteit tartalmazó online elérhető adatbázist. – Működtetjük az MME Biotikai adatokra vonatkozó adatkezelési és adatvédelmi szabályzatának működését felügyelő Bizottságot. – Az egységes, központi biotikai adatbázisokat bővítjük a természetvédelmi partnerszervezetekkel, adatok kölcsönös átadásán vagy cseréjén alapuló együttműködés révén. – Az archív, jelenleg nem elérhető biotikai adatokat a központi adatbázisba integráljuk. – Biztosítjuk, hogy a különböző adatbázisokban tárolt adatrekordok az alapadatok segítségével egy közös, ún. meta-adatbázis részét képezzék, amelyet elérhetővé teszünk.

4 Erős szervezet – hatékony természetvédelem

4.1 Szervezeti struktúra modernizálása

<p>Háttér: Az MME 1974-es megalakulása óta több jelentős átalakuláson ment keresztül. A szervezet struktúráját és működését folyamatosan igazítani kell a társadalmi környezet adta lehetőségeihez és az aktuális kihívások által teremtett szükségletekhez. Korábban már több lépésben került megreformálásra az egyesület a szakosztályok kialakításával, a madártani tevékenység bővítésével, a társadalmi bázis építésével és a nagy létszámú alkalmazotti kör osztályokba szervezésével.</p> <p>Az MME természetvédelmi tevékenységének jelentős részét pályázati forrásokból finanszírozza. A pályázati források felhasználása és az Egyesület stratégiai céljainak összeillesztése, ezek szakmai és pénzügyi feladatainak összehangolása megfelelő tervezési rendszer működtetését igényli. A hatékonyság növelése érdekében az MME valamennyi természetvédelmi tevékenysége esetén a „projektszemlélet” bevezetése szükséges: meg kell határozni pontosan a közép- és hosszútávra szóló természetvédelmi célkitűzéseket, megtervezni a megvalósítás módját, a szükséges erőforrásokat, az ellenőrzés és felülvizsgálat módszereit.</p>	
<p>Átfogó cél: Olyan szervezeti struktúra és működés kialakítása, ami a lehető leghatékonyabban szolgálja az egyesület által kitűzött célok elérését és a megszerzett források célzott felhasználását.</p>	
<p>Alcél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A szervezet struktúrájának rendszeres átvilágítása és igazítása a hatékony működés érdekében <p>Mérhető eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> - felmérés legalább 2db - megszervezett szervezetfejlesztési alkalmak száma legalább 1db 	<ul style="list-style-type: none"> - Szervezetfejlesztési projekt tervezése és kivitelezése - A szervezeti egységek működésének, állapotának rendszeres felmérését és nyomonkövetését szolgáló rendszer kialakítása

<p>Alcél: A természetvédelmi tervezés, megvalósítás és nyomon követés fejlesztése, a természetvédelmi célkitűzések és prioritások rendszeres felülvizsgálata a célszerűbb és hatékonyabb munka érdekében</p> <p>Mérhető eredmények: Prioritásoknak megfelelően benyújtott és a nyertes projektek száma. Sikeresen végrehajtott projektek száma. Prioritás-területek pályázatoktól független, sikeres működtetése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A természetvédelmi prioritások meghatározása az általános célok és a projektek célterületei tekintetében. • A pályázati források és prioritások összevetése – a stratégiai, szakmai szempontból kiemelt, de pályázati forrásból nem finanszírozható területek meghatározása. • A kiemelt célok felülvizsgálata a nemzetközi természetvédelmi trendek, prioritások, új tudományos eredmények alapján. • A természetvédelmi célok megvalósulásának értékelése, prioritások felülvizsgálata legalább a stratégia öt évenkénti felülvizsgálatával egyidőben.
<p>Alcél: A természetvédelmi pályázati források lehető leghatékonyabb felhasználása.</p> <p>Mérhető eredmények: A pályázati bevételek összege az előző időszak átlagát minden évben eléri. Bevezetett projekt minőségbiztosítási rendszer és kialakított pályázati iroda.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hazai és Európai Unió pályázati kiírások folyamatos nyomon követése, a természetvédelmi stratégiával összhangban lévő témákban projektek benyújtása. • Törekvés a folyamatos projekt-fejlesztésre és azok benyújtása a jelentős természetvédelmi pályázatokra (pl. LIFE, KEHOP). • Az eddig nem használt pályázati források felkutatása elsősorban a kommunikációs, oktatási és ismeretterjesztési területekre, azokat felhasználva célkitűzéseink megvalósítása. • Magas minőségben megvalósított projektek, hatékony kommunikációval a támogatók bizalmának megőrzéséért. <p>A pályázatok felkutatásához, megírásához, nyomon követéséhez és minőségbiztosításához szükséges szervezeti keretek nyújtása.</p>

4.2 Okosegyesület (az MME informatikai rendszereinek fejlesztése a hatékony szervezeti működés és kommunikáció érdekében)

<p>Háttér: Az informatikai megoldások egyre több területen és egyre átfogóbban határozzák meg működésünket a kommunikációtól, az adatgyűjtésen keresztül a projektek működtetéséig. Ahhoz, hogy az egyesület hatékonyan tudjon működni az „okos” megoldásoknak be kell épülnie a szervezet működési kultúrájába és ehhez megfelelő infrastruktúráis háttérrel, kapacitást és tudást kell biztosítanunk.</p>	
<p>Az egyesület okos megoldások alkalmazásával és naprakész informatikai rendszerekkel hatékonyan szervezi a munkát a szervezet minden szintjén a terepi önkéntesektől az irodai munkáig.</p>	
<p>Alcél: Informatikai Infrastruktúra biztosítása.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az egyesület informatikai helyzetének és igényeinek teljes körű felmérése.

<p>Mérhető eredmények:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fejlesztési igények és szükségszerűségek felmérése, fejlesztési terv és költségvetés készítése. • Az informatikai környezet változásának folyamatos felügyelete, szükség szerint ezeknek megfelelő változtatások alkalmazása az egyesületnél. • Az egyesületen belüli fejlesztések folyamatos felügyelete, nyomon követése alkalmazott szakember(ek) által.
<p>Alcél: Az egyesület működését szolgáló okos megoldások fejlesztése és karbantartása.</p> <p>Mérhető eredmények:</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szervezeti belső hálózat (intranet) fejlesztése – A belső kommunikáció fejlesztése modern kommunikációs megoldásokkal, belső közösségi háló kialakítása – Az otthoni/távmunka lehetőségeinek szélesítése, a munka tervezését, végrehajtását és ellenőrzését segítő informatikai megoldások fejlesztése és működtetése
<p>Alcél: A személyi kapacitás és tudás biztosítása a rendszerek hatékony működéséhez.</p> <p>Mérhető eredmények:</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Képzések biztosítása a munkatársak, tisztségviselők és önkéntesek számára – Tudásbázis létrehozása – Az informatikai rendszerek és okos megoldások működtetéséhez szükséges személyi háttér fejlesztése

4.3 A MME Központjának és Madárvárta hálózatának fenntartása és fejlesztése

<p>Háttér: Az MME Központja alapvető fontosságú a szervezet működtetése és közösségi élete szempontjából. Fontos, hogy hosszú távon stabil elhelyezéssel és a munkához, valamint az MME által nyújtott szolgáltatásokhoz megfelelő terek és helyszín álljon rendelkezésre. Az egyesület alakulása utáni években a madárgyűrűző és más természetvédelmi táborokra épülve indult el az önkéntesség szervezése és a közösségek kialakulása. Ezek később egyes területeken állandó központokká, „Madárvártákká” alakultak - ezzel biztosítva egy-egy térségben olyan helyszínt, ami az adott közösség munkájának összefogására alkalmas. A helyszínek tudatos fejlesztését és új központok létrehozását látjuk szükségesnek az egyesület szakmai és közösségi életének felpozícionálásához és területi megerősítéséhez. Kitűnő helyei lehetnek ezek a területi központok az egyesület belső életének irányítása mellett az érdeklődő nagyközönséggel való kapcsolatteremtésnek is.</p>	
<p>Cél: Az MME Központja és területi központjai, madárvártái megfelelő számban és minőségben állnak rendelkezésre az egyesület céljaihoz és ezek fenntartása és működtetése biztosított.</p>	
<p>Mérhető eredmények: Sikeresen működtetett "bázisok" száma. A bázisainkon elvégzett fejlesztések száma. Pályázatba beépített központok száma</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az MME Központ elhelyezésének biztosítása, úgy hogy az a szervezeti működéshez szükséges irodai infrastruktúra mellett, közösségi tereket és

<p>A "bázisok" által meghirdetett és lebonyolított programok száma A bázisok látogatottsági adatai, látogatókönyvi adatok mennyisége</p>	<p>a tagi szolgáltatások, a bolt és a képzési/oktatási programok számára is helyet tudjon biztosítani</p> <ul style="list-style-type: none"> • A jelenleg működő központok/madárvarták állapotának és fejlesztési igényeinek felmérése. • További új központok létrehozásának igényét és lehetőségét felmérő tanulmány készítése. • A létező és tervezett központok fejlesztésének beépítése pályázatokba és/vagy célzott pályázatok írása. • Központok, madárvarták fejlesztése, létrehozása. • A központok szerepének meghatározása és beépítésük az MME szervezeti és tervezési rendszerébe. • A központok programjainak országos hirdetése, a programok egymáshoz kapcsolása.
--	---

4.4 Az MME külső és belső kommunikációjának fejlesztése

<p>Háttér: Az MME összetett belső hálózata és nagy létszámú tagsága egyedi lehetőséget kínál. A hálózat hatékonyabb működtetéséért és, hogy erre az erősségünkre az eddigieknél jobban tudjunk építeni, szükséges a belső kommunikációs rendszer és a munkaszervezés jelentős fejlesztése. Az egyesület számtalan szervezeti egységének és programjának keretében nagyszámú a nagyközönség számára is kommunikálható tevékenység, esemény, eredmény van, amelyek viszont nem jutnak el hatékonyan a Társadalmi Kommunikációs Osztályhoz-hoz így kommunikációs lehetőségeinknek csak tört részét tudjuk kihasználni a nagyközönség tájékoztatására és bevonására.</p>	
<p>Cél: A munkát hatékonyan szervező és ennek érdekében minden irányban jól kommunikáló hálózat és jól tájékozott tagság. Az egyesület tevékenységéről az információk hatékonyan jutnak el a társadalmi kommunikációba.</p>	
<p>Alcél: Belső kommunikáció fejlesztése.</p> <p>Mérhető eredmények: Hatékonyan, gyorsan és jól működő kommunikációs csatornák. Az önkéntesek, tagok magasabb szintű tájékozottsága.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A már létező kommunikációs eszközök (honlap, Facebook oldal, Madártávlat, levelezőlisták) átvilágítása, majd szükség szerinti átalakítása/kiegészítése belső kommunikációs szempontok alapján. • Új belső kommunikációs elemek meghatározása (pl. hírlevél, intranet, találkozók stb.) és ezek beindítása. • Belső kommunikáció informatikai hátterének fejlesztése. • A tagok és önkéntesek által napi szinten használt eszközök hatékonyabb bevonása a belső kommunikációba (mobiltelefon, közösségi média stb.).

<p>Alcél: Külső kommunikáció fejlesztése.</p> <p>Mérhető eredmények: Médiamegjelenések száma</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunikációs szabályzat frissítése és széles körű használata. - Kommunikációs felelősök kinevezése minden programokat működtető szervezeti egységénél. - Kommunikációs munkacsoport felállítása. - Kommunikációs terv készítése és folyamatos frissítése.
--	--

4.5 Utánpótlás nevelés, belső képzések fejlesztése

<p>Háttér: Az egyesület legnagyobb erősségét képezik a motivált és szakmailag felkészült tisztségviselők, önkéntesek és alkalmazottak. Legyenek az egyesület alkalmazásában vagy önkéntes munkával járuljanak hozzá a közös célokhoz, kollégáink képzésével és folyamatos motiválásával tudunk egy hatékonyabb szervezetet létrehozni és fenntartani. Az utóbbi időszakban egyre nehezebbnek látszik az utánpótlás biztosítása, az egyesület tisztségviselői gárdája és önkéntesei is elsősorban az középkorú vagy idősebb korosztályokból kerülnek ki. Örömteli, hogy az MME Ifjúsági Tagozata megalakult az előző stratégiai ciklusban, akinek a segítségével a fiatalítási folyamat sikeresebben hajtható végre.</p>	
<p>Átfogó cél: Szakképzett és motivált önkéntes és fizetett munkaerő dolgozik az egyesület céljaiért és folyamatosan rendelkezünk elkötelezett és jól felkészített utánpótlással.</p>	
<p>Mérhető eredmények: Kiadott önkéntes elismerések, megtartott jutalom-események száma. Megtartott önkéntes-képzések száma, résztvevők száma. Munkatársak éves értékelési rendszerének adatai. Évente legalább 100 új fiatal csatlakozik hozzánk és részesül képzésben.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az önkéntesek munkáját elismerő rendszer kidolgozása és beindítása. • Jutalom-események: kirándulások, speciális betekintési lehetőségek szervezése a sokat dolgozó önkénteseknek. • Önkéntes-képzési rendszer kialakítása és beindítása - külön a jelenlegi és jövőbeni tisztségviselők, és külön az egyes programok önkéntesei számára. • A munkatársak képzési igényeinek felmérése, a lehetőségeket mérlegelve ezek teljesítése. • Munkatársak éves munkatervezési és értékelési rendszerének fejlesztése és működtetése. • Az Ifjúsági Tagozat segítségével fiatalok toborzása és képzése • Gyerektáborok, madarász utánpótlás táborok szervezése • Képzési rendszer kialakítása az egyesület jelenlegi és jövőbeni tisztségviselői számára • Online tudástár és e-learning anyagok létrehozása az MME működtetéséhez szükséges ismeretekből

4.6 Részvétel a BirdLife International nemzetközi hálózatának fejlesztésében

Háttér: Az MME nemzetközi tevékenységének keretét a világ legnagyobb természetvédelmi civil hálózatával, a BirdLife International-lel történő együttműködés biztosítja, melynek európai irodája az EU természetvédelmi vonatkozású ügyeiben képviseli a tagszervezetek álláspontját. Az MME számára fontos szakmai erőforrást, tudásbázist jelent a hálózat tagjainak tapasztalata, amelyekre építeni kívánunk saját munkánk tervezése során. Arra törekszünk, hogy az MME a Kárpát-medence meghatározó szervezeteként tudjon működni és az együttműködés mellett aktív segítő/támogató szerepkörben is fel tudjon lépni. Szervezetünk fejlettségi szintje lehetővé teszi és megköveteli, hogy tapasztalataink átadásával és lehetőségeink kihasználásával segítsük a nemzetközi madárvédelmi hálózat fejlesztését, elsősorban a közvetlen környezetünkben. Kiemelt feladatunk lehet a Nyugat-Balkán országaiban kialakulófélben lévő szervezetek fejlődésének elősegítése.

Az MME az utóbbi években tovább fejlesztette nemzetközi kapcsolatrendszerét, így mára a BirdLife nemzetközi hálózatán kívül meghatározó szerepet töltünk be az Európai Herpetológiai Társaságban, ezen keresztül pedig tagjai vagyunk a European Habitats Forum-nak is.

Kiemelt célunk a Kárpát-medence, és azon belül az önálló Pannon biogeográfiai régió természeti értékeinek megőrzése a szomszéd országokkal, illetve a BirdLife Internationallel és más nemzetközi szervezetekkel együttműködve. Fontos célkitűzésünk az Európai Unió természeti érzékenységének fokozása, a közösségi szakpolitikák – így a természetvédelmi és az agárpolitika – befolyásolása, amit európai partnerszervezeteinkkel együttműködve kívánunk elérni.

Az MME működése során számos olyan témában szerzett gyakorlati tapasztalatokat, amelyek hozzásegíthetik, hogy hazai, illetve európai szinten véleményvezérré, tudásközponttá válhasson, megteremtve ezzel a hazai természetvédelmi eredmények (pl. fajmegőrzési és kutatási módszerek, információs anyagok, szakmapolitikai javaslatok megosztása) nemzetközi szintű felhasználását. Természetvédelmi módszereink és eredményeink földrajzi határainkon kívülre történő elterjesztése javítja a Pannon biogeográfiai régió fajainak és élőhelyeinek megőrzési esélyeit.

Átfogó Cél:

- Hatékonyabb madárvédelmi hálózat kialakítása a BirdLife International keretében, kiemelten a Kárpát-medencében és a Nyugat Balkánon.
- Regionális vezető szerep betöltése az egyes fajmegőrzési és élőhelyvédelmi, valamint szakmapolitikai vonatkozásokban.
- Regionális vezető szerepkör betöltése kiemelt fajok és természetvédelmi problémák kezelésében, ahol a hazai tapasztalatok ezt már lehetővé teszik (kék és amuri vércse, parlagi és pusztai sas).

Mérhető eredmények

Benyújtott határon átnyúló projektek száma: 3 db
Elindított határon átnyúló projektek száma: 1 db
Kialakított támogatói együttműködések száma: 2 db.

Tevékenységek:

- Külföldi partnerekkel együttműködve közös projekteket fejlesztünk és hajtunk végre.
- A BirdLife International magyarországi partnereként közreműködünk a hálózat fejlesztésében, a BirdLife ismertségének és elismertségének növelésében, a partnerek támogatásában – elsősorban a Kárpát-medencére fókuszálva.
- A környező országok BirdLife partnereivel hatékony együttműködést alakítunk ki és a régió érdekeit érvényesítjük a BirdLife szervezetén belül és azon kívül is.
- Regionális szinten kezdeményezőként lépünk fel, kiemelten az Európai Unión

	<p>kívüli és BirdLife partnerszervezettel nem rendelkező országok segítése érdekében.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A BirdLife prioritásai és munkaterve képezi az MME munkatervezésének alapját. • A Nyugat-Balkán országaiban a BirdLife szervezetek kialakítását és fejlesztését aktívan segítjük. – A tervezési időszak során törekszünk arra, hogy nemzetközi természetvédelmi tevékenységünket kiterjesszük költő madaraink telelőterületére, partnerkapcsolatokat kiépítve a Közel-Keleten és Afrikában. – Külföldi partnerekkel együttműködve közös projekteket fejlesztünk és hajtunk végre. – Fajmegőrzési, élőhelyvédelmi ismereteinket és módszereinket elterjesztjük együttműködési megállapodások segítségével. – Fajmegőrzési és élőhelyvédelmi ismereteinket és módszereinket elterjesztjük közös, határon átnyúló projektek segítségével. – Szakmapolitikai tapasztalatainkat elterjesztjük projektekből, együttműködésekben és pályázatokon való részvétel segítségével. – Hazai gyakorlati tapasztalatokat exportálunk nemzetközi szinten hasonló fajok, élőhelyek és természetvédelmi problémák esetén. – Nemzetközi természetvédelmi, szakmai anyagokat véleményezünk, adatátadást hajtunk végre. – Részt veszünk a kiemelt fajokkal vagy természetvédelmi problémákkal foglalkozó nemzetközi szervezetek munkájában (pl. Európai Herpetológiai Társaság Természetvédelmi Tanácsa, Nemzetközi Ragadozómadárkutató Alapítvány).
--	--